

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L, za inozemstvo: 15.20 L.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Letalske akcije v Libiji

Neprestano bombardiranje sovražnih postojank in zbirališč — Huden napad na Malto — 4 sovražna letala sestreljena

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 6. januarja naslednje stev. 583. vojno poročilo:
Živahno delovanje topništva z obeh strani na fronti Agedabije in Solluna. V Cireniki so Italijanske in nemške letalske skupine, ki so se izkazale v številnih akcijah v sovražnikovem zaledju, bombardirale važna prometna križišča, zbirališča

motoriziranih sredstev in jedinice v pokretu. Številni oklopni avtomobili so bili zažgani.
Letalstvo osi je nadaljevalo ofenzivo na letališča in pristanišča na Malti z očitnimi uspehi. V borbah nad otokom so nemški lovc sestrelili tri Hurricane in eno letalo Blenheim.

Nemško vojno poročilo

Borbe na srednjem odseku vzhodne fronte se nadaljujejo
Živahne letalske akcije — Potopljene sovražne ladje

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 7. jan. a. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo 6. jan. naslednje vojno poročilo:

Borbe v osrednjem odseku vzhodne fronte se nadaljujejo. Naše čete zadajajo povsod sovražniku hude izgube in tako v obrambnih akcijah kakor s protinapadi.

V okviru letalskih akcij se je z drznimi napadi v nizkem poletu posebno izkazala skupina hrvaških letalcev.

Naše bojne skupine in lovci so z uspehom napadli sovjetske sile, ki so se izkrcale pri Feodosiji, kakor tudi nekatere ladje, ki so se nahajale v vodah pred Eupatorio. Potopljena je bila ena brza izvidniška ladja, tri transportne ladje pa so bile poškodovane.

Pri Faroskih otokih in ob vzhodni anglijski obali sta bili z bombami poškodovani dve sovražni trgovski ladji.
V Severni Afriki je bilo živahno delovanje patrol in topništva v predelu Solluna in pri Agedabiji. Učinkoviti letalski napadi so bili naperjeni na položaje in sovražnikove oskrbovalne poti.

Na otoku Malti so bila bombardirana angleška letališča.

Odbiti napadi

Berlin, 7. jan. s. Dne 5. januarja so boljševiki pričeli z napadi na Karelijski fronti proti finskim črtam s prekoračenjem domnevnega Stalinovega kanala. Kakor doznava DNB, so Fini te napade odbili. V nekem drugem odseku te fronte je finskim četam uspelo obkoliti neko napadajočo sovjetsko četo. Sovražna jedinica bo kmalu popolnoma uničena. Razen mrtvih in ranjenih so boljševiki 5. januarja samo na Karelijski fronti izgubili 70 tankov. Tudi na osrednjem odseku fronte so se nadaljevale borbe s hudimi izgubami za Sovjete. Skupina nemških tankov je izvedla ofenzivni napad na neko vas, ki so jo zasedli Rusi. Nemci so premagali vse težkoče zaradi visokega snega in so presenetili boljševike ter uničili 3 sovjetske kazemate. Sovražnik je pustil na terenu 120 mrtvih, 50 sovjetskih vojakov je pa bilo ujetih.

Helsinki, 7. jan. s. Dne 6. t. m. je bilo objavljeno poročilo o vojnih operacijah,

ki pravi, da so Sovjeti nadaljevali ofenzivno akcijo v južnem odseku vzhodne Karelije. Vsi napadi so bili z velikimi izgubami za sovražnika odbiti. Na fronti Svir izvajajo Fini učinkovito ofenzivno akcijo ter so odvzeli rdečim nekaj utrjenih postojank in jim zadali izgube ter zajeli znatno količino orožja. Na ostalih frontah je položaj nespremenjen.

Finski odsek

Helsinki, 7. jan. s. Poročilo o operacijah v vzhodni Kareliji pravi, da je v zadnjih 24 urah sovražnik nadaljeval s svojimi neplodnimi napadi in je utrpel velike izgube na ljudeh in materialu. Na fronti Karelijske ožine je bila uničena neka sovjetska četa, ki je skušala vdreti v finske položaje. Na fronti Svir delovanje patrol.

Junaška smrt

Madrid, 7. jan. s. V Rusiji je junaka padel Vincenc Gaceo, šef tiskovnega urada političnega tajništva falange.

Zakasnelo priznanje

Berlin, 7. jan. s. Z zakasnitvijo dveh tednov zdaj angleška admiraliteta priznava izgubo neke nosilce letal in bivšega ameriškega rušilca »Stanley«, ki sta pripadala spremljevalni jedinici nekega konvoja iz Gibraltara. Obe ladji sta bili torpedirani in potopljeni po nemških podmornicah. DNB omenja, da gre za nosilko letal »Unicorn«, katere potopitev je bila objavljena v nemškem poročilu 23. decembra.

Angleške laži o demonstracijah v Berlinu

Berlin, 7. jan. s. Sovražna propaganda, ki ji nikoli ne manjka lažnivih argumentov, je te dni razširila vest, da so ženske na nekem berlinskem koledvoru uprizorile demonstracije. Ena izmed žensk naj bi se vrgla na tla, da bi preprečila odhod vlaka na vzhodno fronto. Nemški radio in DNB ironično komentirata te otročje in tendenciozne anglo-sovjetske iznajdbe, ki ponovno kažejo, kako napačno je ocenjevanje trdnosti nemške notranje fronte v Londonu in v Moskvi.

Srdite borbe na Krimu

Sovjetski napadi so bili zmagovito odbiti

Z vzhodne fronte, 7. jan. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani.) Na odseku Krima je v razvoju velika bitka že od srede decembra, kakor je javilo nemško vojno poročilo v zadnjih dneh. Vse zbrane rumunske in nemške sile tega predela so 17. decembra pričele napad na Sebastopol, utrjeno mesto, ki se je v vojni leta 1854/55 delilo uporno silam, ki so ga napadale, med katerimi so bili tudi junaki bersaljeri Lamarmore, ki so bili prvi italijanski ekspedicijski zbor v Rusiji. Kakor tedaj, je tudi danes Sebastopol opremljen z najmodernejšimi obrambnimi sredstvi, ki dopolnjujejo naravne obrambe okoli mesta. Na tej fronti so Rusi po prvem snegu skušali z napadi prisiliti Nemce in Rumune k umiku iz nekajh položajev, da bi nato izvedli ofenzivno akcijo. Boljševiki napadi so bili čedalje huji. Toda kljub temu se v glavnem položajih niso spremenili. Nemški vojniki, ki so popolnoma opremljeni za prenašanje ruske zime, ki postane tudi v tem odseku zelo huda, so vnovič pokazali svojo visoko vrednost. Vedno jim je uspelo odbiti sovražnika, ki je imel velike izgube. Z nemškimi vojniki so tekmovali v junastvu in vrednosti rumunski alpinci.

Po krajevnih operacijah so rumunske in nemške čete pričele s protinapadom. V prvih dneh decembra so postale operacije občutnejše in čedalje bolj ugodne za nemško-rumunsko orožje. Zavzeto je bilo eno izmed zadnjih letališč, ki so ga na Krimu še imeli boljševiki. Hitlerjevi in Antonescovi vojniki so nekaj dni nato zavzeli tudi Kateshe ob obali Črnega morja. To je predel z zdraviliščem, kjer so se zbirali sovjetski letalci. Tu je bila vojaška pilotska šola in vojaška šola za letalce. Katahe je bilo torej veliko vojaško središče z zidanimi hišami, kar je v Rusiji redkost. V Kataheju je eden izmed sinov rdečega tirana Stalina postal vojaški pilot pred nekaj meseci. Zdaj so na letališču samo trije teliki hangarji s 60 uničnimi sovjetskimi letali. Po tej akciji so rdeči izvedli nove napade v množicah. Marširali so kakor na vežbe z avtomatičnim kroženjem v rokah in so bili žrtve streljanja iz rumunsko-nemških položajev. Po vsakem napadu so bili kupi sovjetskih trupel na bojiščih.

Zadnje dni so nemške in rumunske čete zbrale svoje sile in prešle v napad. Sovražnik skuša z vsemi silami onemogočiti razvoj akcije. Sovjeti se trdovratno upirajo in so zopet izkrcali nove sile v bližini Feodosije, ker hočejo za vsako ceno preprečiti napredovanje nasprotnika. Eden izmed zadnjih napadov rumunskih in nemških čet okoli Sebastopola je potekal na gori, ki ima še danes italijansko ime, t. j. gora Camella, kjer je spomenik hrabrih vojakov Piemonta, ki so toliko prispevali pri zavzetju Sebastopola. Boljševiki so goro utrdili, toda z junastvom rumunskih alpincev je bila trdnjava po nekaj dneh srditih borb zavzeta. Rumunski vojniki, bratje junaških Piemontcev, ki so se borili za svobodo Valahije in Moldavije, so spravili kostiše in spomenik na gori v red in so pržgali sveče ob spominskih kamnih, ki pričajo o tako slavni junastvu Italijanov. Zdaj se bitka nadaljuje za druge važne točke okrog Sebastopola. Bitka poteka počasi, toda zaključila se bo z našo zmago.

Požrtvovalnost nemškega naroda

Rok za oddajo zimskih oblačil podaljšan za teden dni

Berlin, 7. jan. s. Listi objavljajo podatke o zbirki zimskih oblačil za vojske na vzhodnem bojišču, ki so presegle vse pričakovanja. »Völkischer Beobachter« pripominja da je ta uspeh zbirke tembolj razveseljeval, ker oblačila, ki so jih Nemci izročili, ne predstavljajo kakih nepotrebnih stvari, ki bi se jim vsakdo brez nadaljnjega lahko odrekel. Oddajanje krznenih plaščev in drugih delov oblačil so značilni odraz neizpranih virov moralnega značaja sodobne Nemčije, dokaz tovarništva in vzajemnosti. Poziv

demškemu narodu za prispevanje oblačil je povzročil toliko tekmovanje v darilih, da smo pri tem prisiljeni misliti na leto 1813. S tem, da je notranja fronta dala vse, kar je imela, je izkazala svojo voljo, da hoče doprinesiti k zmagi v enaki meri ko borci na bojišču.

List »Montagspost« pa piše: Nemški narod bi ne bil mogel dati boljšega odgovora na zlobne trditve ameriškega radia, ki se je drznil reči, da se nemški narod noče odzvati pozivu. Zbirka zimskih oblačil je do-

TUDI NA MALAJSKEM POLOTOKU SE ANGLEŽI NEPRESTANO UMIKAJO

Istočasno se nadaljuje japonska ofenziva na Filipinih — Japonci so si osvojili tudi oporišča v Birmaniji

Tokio, 7. jan. s. Obramba preostalih angleških položajev na Malajskem polotoku kaže že znake propada sprčo nezadržnega napredovanja Japoncev, ki so zasedli že dve tretjini polotoka ter z velikimi silami korakajo proti Singapurju. Po zadnjih vesteh so japonske sile dovršile obkolitev angleških sil v Selangoru na vzhodni obali Malajskega polotoka. Z zasedbo Kuantuna in 6 km oddaljenega letališča južno od mesta so Angleži izgubili zadnjo strateško pozicijo severno od Singapurja, kjer so se računali na odpor. Japonske letalske skupine so neprestano bombardirale letališča v Tenka Klangu in Singapur. Angleški radio priznava, da bo Kuala Lumpur v kratkem padel.

Singhaj, 7. jan. s. Angleži nadaljujejo z umikanjem na Malajskem polotoku, zlasti vzdolž fronte severno od Peraka. Japonski tanki so Angležem za petami kljub uničnim mostovom in cestam. V hudih borbah, ki se razvijajo v osrednjem delu Malajskega polotoka, so Avstralci utrpeli najhujše izgube. Uničena je bila neka nadaljnja avstralska divizija.

Ofenziva proti trdnjavi Corregidor na Filipinih se vodi z veliko silo. Japonsko letalstvo uničuje utrjene položaje in sili topništvo k molku ter onemogočuje ameriško obrambo. Japonski letalci bombardirajo tudi Birmanijo. Ustvarili so si oporo še tudi na letališču v Bokoyu v južni Birmaniji.

Proti Singapurju

Singhaj, 7. jan. s. Pri zadnjih vesteh, ki so prispale sem, se napredovanje japonskih čet proti Singapurju zelo naglo nadaljuje, in te nazivlje terenskim težavam, ki so jih Angleži smatrali za nepremagljive, zlasti na nekaterih mestih. Med tem japonsko letalstvo neprestano bombardira sam Singapur.

Neprestano bombardiranje Singapurja

Bangkok, 7. jan. s. Japonska letalska oporišča na Malajskem polotoku so bila prestavljena še bolj proti Singapurju, ki je podnevi in ponoči močno bombardiran. Po japonski zasedbi Bruneja na severnem Borneu, so se močnost za napad na trdnjavo še povečale. Japonci uporabljajo tudi letališča v Sarawaku kot izhodišča letalskih patrol proti Singapurju.

Na Filipinih

Tokio, 7. jan. s. Listi še vedno poveljujejo velik japonski uspeh zasedbe Manila, ki ga Japonska vojska beleži komaj 24 dni po izbruhu sovražnosti. Vsi listi brez razlike poudarjajo, da je usoda ostalih obrambnih postojank sovražnika na Filipinih že zapetena in da bodo Corregidor in ostale odporne postojanke kmalu poražene. Splošna pozornost se sedaj obrača predvsem na Singapur, na to veliko britansko trdnjavo, katere usoda je prav tako že zapetena. Listi objavljajo številne slike mesta ter zemljevide in pregledne dosedanjih naglih operacij na Malajskem polotoku.

Tokio, 7. jan. s. Japonska letala so v zaporednih valovih učinkovito bombardirala utrbo otoka Corredigora, pristanišče Olongapo ter letališče Mollollos. Druge skupine japonskih letal so napadle polotok Batangas. Vojaški objekti Corredigora so bili večinoma zadeti in hudo poškodovani. Severovzhodno od otoka je bilo zadetih več trgovskih in pomožnih ladij.

Tokio, 7. jan. s. Na otoku Luzonu nadzorujejo japonske sile popolnoma položaje, ki se nahajajo v sovražnih rokah na polotoku Batangas. Trdnjavo Corregidor japonska letala neprestano napadajo. V Manili se je pričelo zopet normalno življenje. Po podatkih generalnega štaba je japonsko letalstvo v borbah na Filipinih od 2. januarja uničilo 146 motornih vozil in potopilo deset tankov.

Angleški Borneo v japonskih rokah

Tokio, 7. jan. s. Z zavzetjem pristaniškega mesta Bruneja in otoka Labuana, ki je izredno važna strateška točka, se dejansko nahajajo vsa važna oporišča angleškega Bornea v japonskih rokah. V tukajšnjih vojaških krogih poudarjajo, da se lahko računata na skorajšnjo popolno zasedbo angleškega Bornea. Borneo je važen zlasti za japonsko gospodarstvo. Večji del petrolejskih vrelcev na Borneu je nepoškodovanih in jih Japonci lahko takoj izkoriščajo.

SOS iz Avstralije

Lizbona, 7. jan. s. Londonski list »Daily Mail« objavlja pismo, ki ga je prejel od nekega Avstralca in v katerem beremo med drugim: Avstralija trepeče ob misli na vse,

sogla dvojni namen: v ogromni količini je bilo zbrano vse, kar je potrebno za vojsko v zimskem času, na drugi strani pa je bila s tem poudarjena odločna volja nemškega naroda za končno zmago. Medtem ko ameriški radio razširja svoje laži o rezultatih te zbirke, je na tisoče nemških državljanov prešlo propagandnega ministra, da bi podaljšal rok za zbirko, ki bi moral poteči včeraj, vsaj še za en teden. Propagandni minister je ustregel tej prošnji in je podaljšal rok za zbirko do 11. januarja.

kar se bo zgodilo, če ne bo čimprej dobila pomoči iz matične zemlje. Avstralija ima na razpolago samo vojsko prostovoljcev, od katerih pa je večina izven domovine in se bori v Libiji ali na Malajskem polotoku. Najprej so dejali Avstralcem, da je Malajski polotok popolnoma zavarovan pred sovražnimi letalskimi napadi, sedaj se pa morali ugotoviti, da je stvarnost čisto drugačna. Avstralska vojna industrija je pripravljena samo za izdelovanje nekaterih

vrst orožja in ne razpolaga z velikimi rezervami surovin. Avstralija potrebuje ladij in letal za lastno obrambo. Zal je seveda tudi Velika Britanija ogrožena na Atlantiku in v Sredozemlju, tako da Avstralija ne more pričakovati potrebne pomoči iz domovine. Avstralci dobro vedo in razumejo, da imajo zavezniki na vseh bojiščih pred seboj izredno močnega sovražnika in da morajo zavezniki iz višjih razlogov prepustiti Avstraliji njeni usodi.

Roosevelt hoče potegniti v vojno vse države Južne Amerike

Berlin, 7. jan. s. Iz pristojnega vira se doznava, da mnogi znaki kažejo, da izva Bela hiša izredno močan pritisk na države Južne Amerike, ki naj bi napovedale vojno silam osi. Gotovo je tudi, da te države, zlasti večje med njimi, energično odgovarjajo. Uvrstitve Južne Amerike proti osi bi pomenilo gospodarski propad teh držav po vojni ter dokončno izgubo vseh evropskih tržišč, ki so glavni vir blagostanja

in napredka teh držav. Verjetno bo ameriška vlada še ojačala pritisk na te države, kajti bliža se konferenca v Rio de Janeru. Na tej konferenci se bo odločila usoda južnoameriških republik. Prihodnji dnevi bodo pokazali, ali so vlade teh republik dovolj močne za odpor, ali pa se bodo udale pritisku Roosevelta, in prevzele strašno odgovornost ter namenile svojemu ljudstvu gospodarsko propast.

Eden je v Moskvi prodal Evropo Sovjetom

Avtentične informacije DNB o Edenovih razgovorih v Kremliu — Priznanje »Timesa«

Berlin, 7. jan. s. DNB poroča, da ima nemška vlada avtentične informacije glede Edenovih pogajanj v Moskvi. Značaj teh razgovorov je jasno razviden tudi po izjavah »Timesa«, ki je izredno poudaril, da je Anglija že prepustila sovjetom svoj prevladujoči položaj v Evropi ter priznala Sovjetski zvezi pravico, da postane integralni del v novem redu v Evropi po anglosaskem načrtu. Po sodbi pristojnih berlinskih kro-

gov zasluži »Timesov« članek posebno pozornost s strani nevtralnih držav, kajti članek potrjuje nemške trditve, da se je Eden pogajal za prodajo Evrope sovjetom. Stalin je izkoristil kritičen položaj, v katerem so Angleži. Komentar DNB se zaključuje z izjavo, da ima Stalin v načrtu med drugim »kazensko ekspedicijo«, ki naj bi se razširila do Rena.

Turčija hoče ostati izven vojne

Ankara, 7. jan. u. Večina turških listov je ob prehodu v novo leto objavila pregled dogodkov v preteklem letu in nekaj napovedi za novo leto. List »Džumhurjet« izraža predvsem zadovoljstvo, da je mogla Turčija ostati izven sedanje vojne virove. Tudi ko se je vojna približala že čisto do naših meja, piše list, se je končno usmerila proti severu in vzhodu in tako je mogla naša država, tudi sprčo previde politike svojih državnikov, ohraniti svojo nevtralnost. List zaključuje svoj pregled z željo, da bi Turčija ne bila prisiljena braniti svojih mej.

List »Tasviri Efka« poudarja, da se novo leto začneja v neprimerno težjih okoliščinah kakor preteklo, kajti vstop Japonske v vojno, je vojno razširil. List »Ikdām« izraža zadovoljstvo, da je Turčija ostala izven spopada, pripominja pa, da je sleherni

nevtralni državi zelo težko jamčiti za ohranitev mira. Zato list poziva Turke naj bodo složni in edini okrog svoje vlade, zlasti sprčo sedanjih notranjih težav, ki se bodo gotovo še povečale. List nadalje smatra, da je nemogoče napovedati, kdaj bo konec vojne ter v zvezi s Churchillovimi izjavami v Washingtonu pripominja, da bi se mogli do leta 1943 pripetiti dogodki, ki bi utegnili postaviti na glavo vse Churchillove preoklope.

List »Džumhurjet« objavlja tudi članek nekega svojega sodravnika, ki opozarja med drugim na Churchillovo izjavo, da je bila ofenziva v Libiji vzrok angleške nepravilnosti v vzhodni Aziji ter pripominja, da je imela ta izjava političen namen, ker je z njo hotel opravičiti nepravilnost na Indijskem oceanu in na Pacifiku.

Ribbentrop na Madžarskem

Budimpešta, 7. jan. s. V ponedeljek je dospel na obsejno postajo Hegysalon nemški zunanji minister von Ribbentrop, ki je nadaljeval vožnjo v Horthyjevo rezidenco. Na meji ga je pozdravil ministrski predsednik Bardossy z drugimi visokimi predstavniki. Von Ribbentrop, ki je gost regenta in vlade, se bo mudil nekaj dni na Madžarskem.

Budimpešta, 7. jan. s. Pozornost novinarskih in političnih krogov vzbuja v glavnem sestanek med nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom in regentom Horthyjem. Ves tisk je soglasen v sodbi, da je obisk nemškega državnika na Madžarskem zopet očitno dokaz obstoječe tesne solidarnosti med zavezniskimi državama sil osi. Poluradni »Pester Lloyd« piše, da vidi madžarski narod v Ribbentropu nemškega državnika, ki je bil skupno z italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano avtor prve in druge pogodbe na Dunaju. Izreden čut za pravico, ki vodi vsa dejanja nemške in italijanske vlade, je dal povod za to, da je Madžarska uresničila vse svoje nacionalne namere. Madžarska je bolj kot kdaj prej ponosna, da lahko koraka ob strani sil osi v obrambi civilizacije pred boljševiškim barbarstvom. »Nemzeti Újszaga« piše, da bo sovražna propaganda izkoristila to priliko za najbolj neumne izmišljotine, sedanjí obisk na bo v resnici samo potrdil že obstoječo tesno sodelovanje med velikimi silami osi in Madžarsko. Madžarski narod se bori proti boljševizmu in njegovim anglosaskim pajdašem v neomajnem prepričanju, da more samo zmaga osi zagotoviti Madžarski v prenovljeni Evropi življenje, ki je v skladu z njenimi zgodovinskimi tradicijami.

Obdarovanje otrok v Rimu

Rim, 7. jan. s. V vsej Italiji je bilo večer obdarovanje otrok in proslava fašistične bafane. Po želji Duceja, da ne bi bil ta dan pozabljen nobeden izmed otrok, je bilo razdeljenih na tisoče daril. V Rimu so razdelili 116.000 zavojev, v okolici pa 45.000.

Huda zima v Turčiji

Carigrad, 7. jan. s. Slabo vreme traja še naprej in na mnogih železniških progah so morali ukiniti promet. Vlak, ki je odšel iz Ankare proti Keniji pred štirimi dnevi, se ni prišel na dohodno postajo. Neki drug vlak se je iztiril zaradi snežnih zametov na progi Arbarkir—Elazig. 13 potnikov je bilo ranjenih. Poštni promet in druge panoge javnega prometa funkcionirajo z velikimi težavami. Tolpe volkov so opazili v bližini vasi. Doslej še ni nehalo snežiti.

Zagonetna smrt visokega francoskega uradnika

Vichy, 7. jan. s. V vlaku, s katerim se je peljal v Pariz, je bil na nepojasnjen način umorjen visoki uradnik notranjega ministrstva Yves Faringaux. Njegovo truplo so našli ob železniški progi. Faringaux je bil ravnatelj kabineta v notranjem ministstvu.

Dansko maslo za Fince

Kodanj, 7. jan. u. Danska vlada je sklenila zmanjšati količine svežega masla danskim državljanom za 10 odstotkov, da bi mogla čim več svežega masla izvoziti na Finsko, ki ga nujno potrebuje. Danski listi pozdravljajo ta vladni sklep, ki je, tako pišejo, nov dokaz duha vzajemnosti, ki prevladava med danim in finskimi bratovi.

Trgovinski sporazum Italije z Dansko

Kodanj, 7. jan. s. Vsi listi opozarjajo na važnost novega trgovinskega sporazuma med Italijo in Dansko. S to pogodbo bo trgovinska izmenjava med obema državama pospešena v prid gospodarstev obeh držav.

Obsojeni saboterji v Sofiji

Sofija, 7. jan. s. Vojaško sodišče je obsodilo na smrt z obesjenjem ter na plačilo pol milijona levov globe sofiškega vseučilišnega Stojana Kostova, ki je organiziral skupino komunistov za izvajanje sabotažnih dejanj. Neka druga oseba je bila obsodena na 10 let ječe ter na globo 170 tisoč levov, ker je razširjala vesti v prid tujih držav.

Ducejeva Befana v Ljubljani in pokrajini

V Ljubljani za 200.000, na deželi pa za okrog 400.000 lir daril

Ljubljana, 7. januarja. Na dan sv. Treh kraljev smo tudi v Ljubljani praznovali Befano, tradicionalen italijanski praznik otrok.

Italija skuša s svojimi običaji, ki že dvajset let vladajo, doseči to po organizaciji GILL-a. V enem mesecu življenja se bo moglo prebivalstvo prepričati o dobrodelnosti te organizacije, prepričalo ga bo delo, ki je zahtevalo mnogo žrtv in stroškov, ki pa so že obrodili. Na dan sv. Miklavža je GILL obdaroval revne otroke po mnogih zavodih v Ljubljani in pokrajini, na dan sv. Treh kraljev pa ostalo revno dečo. Organizacija pa se, kakor znano, živahno udejstvuje tudi na drugem polju. Prireja številne kinematografske in gledališke predstave kakor tudi predstave v lutkovnem gledališču. To je začetek, ki je na vidno dobi poti.

Prva Ducejeva Befana v Ljubljani je obdarovala okrog 2000 revnih dečkov in deklic. Okrog tisoč otrok, ki so člani GILL-a, je dobilo naslednje darove: manjši zavitek, v katerem so šolske potrebščine in mnoge druge dobrote ter nakaznice za čevlje. Tako je bilo razdeljeno med revno dečo okrog tisoč parov čevljev. Z nakaznico obdarovanca ni treba drugega kakor da stopi v Batovo veleprodajalno, kjer prejme brez nadaljnjega čevlja proti predložitvi potrebnega števila točk. Poleg tega so dobili še po en par hlaček ali po eno majico. Dekleta so prejela po en zavitek iste vsebine in obleko ali majico. Dečki od 13 do 14 let so prejeli mali zavitek s šolskimi potrebščinami, mnogimi dobrotami in nakaznico za 50 lir. S to nakaznico jim ni treba storiti nič drugega kakor stopiti na poveljništvu GILL-a, kjer jim brez nadaljnjega izplačajo 50 lir. S tem zneskom si potem lahko vsak posameznik nabavi najpotrebnejše.

Vsa Befana v Ljubljani je stala nad 200 tisoč lir. Prirejena pa je bila, odnosno bo še prirejena tudi v pokrajini. Organizacija Befane po deželi je v rokah nadzornikov odsekov in poveljnikov GILL-a v vsaki občini. Pedeželska Befana je stala okrog 400 tisoč lir.

Obdarovanje v Narodnem domu

Velika dvorana sedeža GILL-a v Ljubljani je bila za prireditve Befane slavnostno okrašena. Nad odrom je bila velika črka »M«, na obeh straneh pa državne trobojnice in zastave Stranke. Na desni strani je bil velik napis »Duce«, po stenah pa so bili še napis: »Verovati, ubogati, boriti se«. Na velikem odru so bili naloženi darovi za otroke. Otroci so napolnili dvorano in so se lepo postavili v tri velike urejene skupine.

Točno ob napovedanem času so prispeli na sedež GILL-a podprefekt ljubljanske pokrajine g. David, ljubljanski župan g. dr. Jure Adlešič, poveljnik Kraljevih Karabinerjev g. major Lombardi, zaupnica Zenskega Fašija v Ljubljanski pokrajini g. Devecchijeva, poveljnik GILL-a g. prof. Cassani, podzaupnica Zenskega Fašija g. Cassanijeva in drugi zastopniki Stranke in oblasti. Po prihodu visokih gostov so vsi prisotni pozdravili Kralja Cesarja in Duceja kakor je poveljnik glavnega stana GILL-a g. Luigi Pertoldi nagovoril zbrano dečo z naslednjimi besedami:

»Danes, ob priliki Befane, ste se tukaj zbrali skupno s svojimi družinami, da sprejmete Ducejev dar. Ob tem času, ko je zbrano v poveljništvu GILL-a po vsej Italiji na sto tisoč otrok, ima ta svečanost dvojni pomen: materialni in moralni. Materialno vrednost zato, ker Duce zna s tem velikodušnim delom dokazati še enkrat svoje očetovsko in resnično zanimanje za koristi onih sinov, ki niso premočni. Praznik Befane, katerega je Duce hotel zopet vzpostaviti kot tradicionalni praznik italijanskih otrok, vsebuje še neki drugi veliki duševni pomen: Pred 1942 leti so trije stari in modri kralji z Vzhoda prinesli po dolgi in težavi hoji Jezusčka dragocene darove. On je bil ubogi otrok, rojen pred nekaj dnevi v jasi, ampak prihajali so prav tako k njemu pastirji kakor kralji in njemu so se priklanjali ubožci ter mogočnejši. Prišli so zato, ker je Jezusček s svojim sladkim nasmehom poveljeval otroško čistost, ki je svetost družine in zaupanje v življenje. Ideali, pred katerimi so se vedno priklanjali vsi zdravi narodi in vsi veliki voditelji. Po teh krščanskih idealih se je tudi navdahnila volja Duceja in delo Fašistične vlade, ki so vzgojili mladino po meščanskih pravilih ter branili ter varovali družino. Druge vladne ureditve, kakor je boljše življenje, zanikaajo te ideale, so družino razkrojile in vzgojile mladino, z namenom sovraštva in rušenja vsiljujočim jim med tem surovost vojne. — Toda ravno obratno je delo Duceja, ki danes posredno pošilja ubogim otrokom te pokrajine darove, kateri se bodo sedaj razdelili kot očiten znak njegove ljubezni. Darovi so izrazeni v sledečih številkah: 1125 oblačilnih paketov, 1138 parov čevljev in 2263 paketov šolskih potrebščin in skupni vrednosti 195.000 lir.

Otroci, zahvalite se Mu.»

Govor poveljnika glavnega stana GILL-a je bil takoj preveden v slovenščino. Nato se je začelo razdeljevanje daril po določenem redu in vsak se je za prejet dar zahvalil z rimskim pozdravom.

Obdarovanje v Unionu

Medtem, ko se je še vršilo obdarovanje revnih otrok, ki so člani GILL-a v sedežu organizacije, se je začelo obdarovanje v dvorani kina Union. Tu so bili obdarovani tisti revni dečki, ki niso člani GILL-a.

Obdarovanje je otvoril podprefekt ljubljanske pokrajine g. David v spremstvu ljubljanskega župana g. dr. Adlešiča, zaupnice Zenskega Fašija v Ljubljanski pokrajini g. Devecchijeva, poveljnika GILL-a Cassanija, podzaupnice Zenskega Fašija g. Cassanijeva in drugih. Obdarovanje je nagovoril podpoveljnik GILL-a g. poročnik Migliorini. Njegov govor, ki je bil isti kakor na sedežu organizacije, je bil takoj preveden v slovenščino. Takoj nato se je začelo razdeljevanje darov. Vsak obdarovanec se je za darilo zahvalil z rimskim pozdravom.

Pred enajsto uro se je začelo obdarovanje otrok v sedežu Pokrajinskega Dopola-

vora na Taboru. Otvorili so prisostvovali podprefekt ljubljanske pokrajine g. David, podprefekt Fašistične Stranke g. Comm. dr. Giorgio Gatti, g. prof. Cassani, zaupnica Zenskega Fašija g. Devecchijeva, podzaupnica g. Cassanijeva in drugi. Na Taboru so bile obdarovane revne deklice, ki niso članice GILL-a. Pred otvoritvijo je obdarovanje nagovorila nadzornica Zenskega odseka GILL-a v Ljubljanski pokrajini gđe. Ines Capietti. Njen govor je bil takoj pre-

Koncentracija zavarovalnega poslovanja

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291, glede na svoji naredbi z dne 14. junija 1941-XIX št. 43 in z dne 24. novembra 1941-XX št. 161, glede na uredbo ministrskega sveta bivše jugoslovanske države z dne 25. februarja 1937, št. 115 in njene dopolnilne določbe, smatrajo za potrebno, da se zavarovalno poslovanje v smislu navedbe z dne 24. novembra 1941-XX št. 161 koncentriira in glede na vloge prizadetih družb, odreja:

Člen 1. Družbe iz člena 3. navedbe z dne 24. novembra 1941-XX št. 161 prenehajo poslovati z dnem 31. decembra 1941-XIX. Člen 2. Družbe, ki nehaajo poslovati v Ljubljanski pokrajini, prenesejo listnice in svoja kritja na družbe, ki so določene za njih prevzem, z dnem 1. januarjem 1942-XX.

Listine o tem prenosu napravijo: a) za družbe, ki so postavljene pod sekvester, njih sekvestri s prevzemajočimi družbami;

b) za vse druge oddajajoče družbe s prevzemajočimi, in se morajo predložiti te listine v roku, ki ga posamezno določi urad za nadzorovanje zasebnega zavarovanja, v odobritev po Visokem komisariju, ki odloči po zaslišanju odbora iz člena 8. navedbe z dne 24. novembra 1941-XX št. 161.

Če se listina v navedenem roku ne predloži, določi pogoje za prenos Visoki komisar po zaslišanju odbora iz prednjega člena.

Člen 3. V smislu prednjih členov ustavi zavarovalno poslovanje z dnem 31. decembra 1941-XX in ga prenesejo na spodaj navedene družbe:

a) »Jugoslavija« in »Feniks«, katerih listnice se prenesejo na zavod »Istituto Nazionale delle Assicurazioni«; b) družbe »Sava«, »Croatia«, »Zedinejina« (»Ujedinjena«), »Anker« in »Union-incendie-vie«, katerih listnice se prenesejo na zavod »Assicurazioni Generali di Trieste«; c) družbe »Rosija-Fonstera«, »Internazionale Unifal«, »Royal Exchange Assurance

veden v slovenščino. Sledilo je razdeljevanje darov v istem redu kakor zgoraj. Tako dvorana kina Uniona, kakor dvorana Tabora sta bili za Befano slavnostno okrašeni. Obdarovanje se je povsod pričelo in končalo s pozdravom Kralju Cesarju in Duceju. Tudi zadnji dve dvorani sta bili slavnostno okrašeni. Prireditelj je na vseh treh krajih potekla v prisrčnem in očetovskem ozračju.

Corporation« in »Nationale-incendie-vie«, katerih listnice se prenesejo na zavod »Riunione Adriatica di Sicurtà di Trieste«.

Prevzem listnic »Jugoslavije« za elementarne nevarnosti po »I. N. A.« ne obsega pravice za sklepanje novih pogodb v zavarovanju za elementarne nevarnosti, razen, in to do vključno 31. decembra 1942-XXI, za obnovitve in povšek pri pogodbah, prevzetih po prednjem členu.

Člen 4. Z dnem te navedbe prevzame ljubljansko podružnico zagrebskega »Dunava« z listnicami in kritji, ki so v Ljubljanski pokrajini, Glavno zastopstvo Splošne zavarovalne delniške družbe »Danubio« za Italijo, ljubljansko podružnico družbe »Elementare« pa prevzame z listnicami in kritji, ki so v Ljubljanski pokrajini, Glavno zastopstvo Splošne zavarovalne družbe »Elementare« za Italijo. Ti zastopstvi sta torej pooblašteni opravljati v Ljubljanski pokrajini zavarovalne posle istih strok, ki so jih doslej opravljali oddajajoči zavodi, katere nadomešča.

Člen 5. Po členu 4. navedbe z dne 24. novembra 1941-XX št. 161 se preklicuje z veljavnostjo od 31. decembra 1941-XX koncesija za poslovanje v Ljubljanski pokrajini »Društvo sv. Florijana« proti požarnim škodam, čigar listnice in kritja se prenesejo z dnem 1. januarja 1942-XX na »Vzajemno zavarovalnico« v Ljubljani.

Te družbi morata predložiti na način in v rokih, določenih v členu 2., listine o prenosu v odobritev po Visokem komisariju. Če tega ne storita, določi pogoje prenosa Visoki komisar po zaslišanju odbora iz člena 8. navedbe z dne 24. novembra 1941-XX št. 161.

Člen 6. Vsi prenosni po tej naredbi se smatrajo za dokončne po odobritvi zadevnih listin, ki se objavi v »Službenem listu za Ljubljansko pokrajino«.

Člen 7. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenem listu za Ljubljansko pokrajino«.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli.

Ne trije kralji — 300 jih je bilo

»Trije kralji« so prejšnji teden preplavili Ljubljano
Včeraj je bil njihov zadnji veliki dan

Ljubljana, 7. januarja

Prejšnja leta je bilo te vrste koledništvo v Ljubljani prepovedano. S samo prepovedjo pa »treh kraljev« seveda niso mogli zatreči. Tako rekoč ilegalno so prenašali svoje zvezdo in pritaženo prepevali kolednice. Nevarno je bilo kazati kraljevske ornate, posebno v središču mesta, zato je »ena zvezda gori šla« samo v predmestju v vsem svojem sijaju. Ob tem božiču so pa naši predmetni koledniki uveljavili svoje stare pravice v vsem obsegu. Udeleževali so se skoraj 14 dni. Razmnožili so se pa tako, da bi ne bilo na vsej tej blaženi zemlji dovolj krajev za nje. Ne moremo govoriti o treh kraljih, kajti teh samozancev s kronami iz kartona je bilo najmanj 300 v enem samem dnevu.

Včeraj so »trije modri iz Jutrove dežele« imeli svoj veliki dan. Menda je zdaj konec njihovega kraljevanja, čeprav se ni zanesljivo, ali jih res ne bo več preganjala repatica po naših ulicah. Bolje je, da ne povemo, kaj je tem kraljem bolj pri srcu: tradicija ali »zlato, mira in kadilce«, ki so jih izbirali v obliki in stotink. Resnica je, da ti »modri« niso mnogo podobni svetopisemskim ne v tem ne v drugem pogledu. Trije modri so prinašali darila, ti jih pa iščejo; modre je vodila repatica, ti pa vodijo njo. Pač pa vsa čast njihovim ornamentom! Kdo ve koliko žrtv zahtevajo takšna slavnostna oblačila, preden jih kolednik lahko obleče! Treba je bilo precej zlata, vsaj papirnatega že za krone in repatico. Pogosto so pa bile še hujše skrbi zaradi samih ornatov. Poseči je bilo treba v materino skrinjo, prezačiti domače muzeje v podstrežjih in kletih, kajti v moderno kombinacijo se kralj vendar ne more obleči; blaženi časi belih spolnih kril s kakovostjo in belno platno, ki je dočakalo celo današnjih dni! Vendar tega blaga ni več toliko, da bi lahko s njim oblekli vse »kralje«, kolikor se jih je zadnje dni podilo po naših ulicah in vzmirljalo prelmestne pse. Bilo je treba poseči celo po brivskih plaščih, ki so se vlačili za »modrimi« po cestnem blatu kakor vlečka za nevesto.

Ta kraljevska poplava je segala v vse ljubljanske gostilne in pljuskala na vrata vseh stanovanjskih hiš, kjer ni preveč dobro zaklenjenih vrtnih vrat in prehudih psov. Kolednice so več ali manj milo, slovesno, pa tudi mogočno donele — tako se je vsaj zdelo samim kraljem — na dvoriščih, hodnikih, v gostilnah in kavarnah

Novi grobovi

Davi je umrl v Ljubljani trgovec in posestnik g. Josip Stupica, star 68 let. Poleg žalujočih svojcev zapuščala pokojni mnogo prijateljev in znancev, ki ga bodo težko pogrešali, saj je bil splošno znan in priljubljen. Pogreb bo v petek ob 15 iz kapelice Sv. Nikolaja na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — V ponedeljek je umrla v Ljubljani po dolgem trpljenju upokojena višja kontrolorka Marija Mesojedec. Pogreb plemenite pokojnice bo danes ob 15.30 iz kapelice sv. Andreja na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — Nenadno je umrl v ponedeljek v Ljubljani pristav policijskega ravateljstva g. Ivan Polak. Pogreb bo danes ob 16. iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. Pokojnikom blag spomin, težko prizadetim svojim naše iskreno sožalje.

Zvišanje deleža za obvezno oddajo goveje živine

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, glede na svojo naredbi z dne 19. julija 1941-XIX št. 71, na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX in smatrajo za nujno potrebno, da se zagojovi preskrba z govejim mesom za potrebe pokrajine, odreja:

Člen 1. Delež za obvezno oddajo goveje živine iz člena 2. zgoraj navedene navedbe se zvišuje na 25% — pet in dvajset — odstotkov.

Prehranjevalni zavod ljubljanske pokrajine mora poskrbeti za obvestitev imetnikov goveje živine in njih občinskih zajednic o dodatni oddajni obveznosti 5% žive teže živine, ki je nad 70 kg teža, po stanju živine, prijavljene po naredbi z dne 31. maja 1941-XIX št. 34.

Člen 2. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli.

Radio Ljubljana

ČETRTEK, 8. JANUARJA 1942-XX.

7.30: Poročila v slovenščini. — 7.45: Pesmi in melodije, v odmoru napoved časa. — 8.15: Poročila v italijanščini. — 12.15: Koncert pianiste Lidije Proietti. — 12.40: Avgust Stanko igra na harmoniko. — 13.00: Napoved časa, poročila v italijanščini. — 13.15: Komunističnega glavnega stana Oboroženih Sil v slov. — 13.17: Ljubljanski radijski orkester pod vodstvom D. M. Stjanca ob sodelovanju solistov ljubljanskega komornega zbora: operetna glasba. — 14.00: Poročila v italijanščini. — 14.15: Orkester Cetra pod vodstvom mojstra Barzizze. — 14.45: Poročila v slovenščini. — 17.15: Koncert sopranistke Evgenije Zareske in violinistke Pine Carmirelli, pri klavirju Giorgio Pavaretto. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 19.45: Pesta glasba. — 20.00: Napoved časa, poročila v italijanščini. — 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. — 20.30: Prenos iz milanske Scale: Mefisto; v odmorih slovensko predavanje in vesti v slovenščini. Po operi poročila v italijanščini.

PETEK, 9. JANUARJA 1942-XX.

7.30: Poročila v slovenščini. — 7.45: Slovenska glasba, v odmoru napoved časa. — 8.15: Poročila v italijanščini. — 12.15: Lumbardjev vokalni kvartet. — 12.35: Orkester Cetra pod vodstvom mojstra Angelina. — 13.00: Napoved časa, poročila v italijanščini. — 14.15: Godalni orkester pod vodstvom mojstra Manna. — 14.45: Poročila v slovenščini. — 17.15: Koncert mezosopranistke Mille Kogej-Radev in basista Toneta Petrovičiča. — 19.00: Tečaj italijanščine, poučuje prof. dr. Stanko Leben. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 20.00: Poročila v italijanščini, napoved časa. — 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. — 20.30: Pesta glasba. — 20.45: Gledališka sezona EIAR: simfonični koncert pod vodstvom mojstra Fernanda ob sodelovanju sopranistke Alde Anzellotti in pianista Nikite Magalova: Mozartova glasba, v odmoru slovensko predavanje. — 22.45: Poročila v italijanščini.

Opozorilo

Pokrajinsko podporno društvo sporoča: Vsi, ki so prejeli s 1. januarjem in dalje nakaznico za uporabo enega obeda na dan v obednici Veleselja, so od tega datuma dalje izključeni od vsake druge podpore v obliki hrane, ki so je bili prej deležni.

Obrok hrane se lahko uporabi na licu mesta, lahko pa se tudi dvigne in odnese domov.

Bratom pravoslavne vere
želimo prijetne božične
praznike. Hristos se rodi!

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 7. januarja: Valentin

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Železna krona

Kino Sloga: Vražji glas

Kino Union: Večna iluzija

Sadarska in vrtnarska podružnica Ljubljana I. predava mestni vrtnarski asistent g. Franc Pirnat o »Zgodnje spomladanskem delu v zelenjadnem malem vrtu« (priprava prvih toplih gred, najzgodnejše setve v topli gredi in na prostem) ob 18. v kemijski predavalnici na I. drž. realni gimnaziji v Vegovi ulici.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62 in Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

Naše gledališče

DRAMA

Sreda, 7. Ob 17.30: Rokovnjač. Red A. Abonente reda Sreda opozarjamo, da bodo imeli v sredo ob 17.30 predstavo Govekarjeve dramatizacije Rokovnjač v običajni zasedbi.

OPERA

Sreda, ob 17.30: Seviljski brivec, za red Sreda.

Z Gorenjskega

— Smrtna nesreča. Posestnik Anton Schwab z Javornika se je oni dan sankal, pa je tako nesrečno padel, da je zadobil zelo težke poškodbe, katerim je še istega dne podlegel.

— Nova imena gora v Karavankah. Poleg krajev in ulic so dobili tudi karavanski vrhovi nemška imena. Golica se imenuje zdaj Kahlkogel, Rožca - Rosenkogel, dalje proti Stolu, ki se imenuje zdaj Hochstuhl, so pa še Schwarzenberg, Kotschnasattel in Bärensattel.

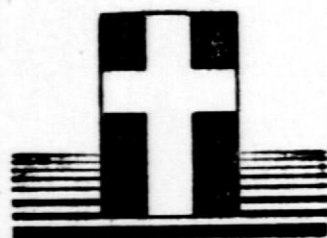
— Dve nesreči. V Trzinu zaposleni 48 letni hlapec Jože Ferlic je vozil drva, pa je padel z voza tako nesrečno, da se je močno poobil po glavi in zadobil tudi notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnico na Golniku. V Brodu je pa padla 39 letna Ivanka Cesen in s zlomila desno nogo. Tudi njo so prepeljali v bolnico na Golniku.

— Združitve občin. Dosedanja občina Trzin je bila združena s trško občino Mengeš. S tem se je število prebivalstva mengeške občine znatno zvišalo. Trška občina Mengeš je dobila 7 svetovalcev, ki jih je zaprisegel občinski komisar.

— Prvi kuharski tečaj v Motniku. V Motniku pri Kamniku se je te dni zaključil prvi kuharski tečaj, ki ga je priredil kamniški prehranjevalni urad v prostorih bivšega župnišča. Tečaj je trajal štiri tedne, udeležilo se ga je 20 kmečkih deklet iz Motnika in okolice. Vodila ga je pa pomožna gospodinja svetovalka kamniškega prehranjevalnega urada Napetschnig. To je bil prvi kuharski tečaj, prirejen v kamniškem okraju. Prirejenih bo pa še več takih tečajev.

— Darilo za zimsko pomoč. Zakupnik lovišča v Dobu pri Domžalah Ladstätter je v družbi svojih lovcev in domačih gostov podaril del lovskega plena za zimsko pomoč. Plen je bil takoj prodan na dražbi za

Impressa comunale pompe funebri Lubiana
Mestni pogrebni zavod Ljubljana

Dotrpel je naš dragi soprog, ljubljani oče, stari oče, brat, stric, svak in tast,
gospod

JOSIP STUPICA

trgovec in posestnik

dne 7. t. m. ob 5. uri zjutraj v 69. letu starosti.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v petek, dne 9. t. m. ob 3. uri popoldne z žal — kapele sv. Nikolaja — na pokopališču k Sv. Križu, kjer ga položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

LJUBLJANA, DOMZALE, VIR, KOČEVJE-NOVASELA, dne 7. januarja 1942.

Žalujoče rodbine:

STUPICA, KAJFEŽ — in ostalo sorodstvo

DNEVNE VESTI

— Ukinitve sekvestra zavarovalne delniške družbe »Elementar«. Glede na prošnjo zavarovalne delniške družbe »Elementar« prej Commercial Union s sedežem v Londonu, je Visoki Komisar za Ljubljano pokrajinsko razveljavil odločbo, s katero je bila družba postavljena pod sekvestro.

— Novi sekvestri zavarovalnice Jugoslavije. Visoki Komisar za Ljubljano pokrajinsko je odločil, da se imenuje namesto g. Constanta Pessata za sekvestra Splošne zavarovalne družbe »Jugoslavije« s sedežem v Beogradu comm. odv. Nino de Petris.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list za Ljubljano pokrajinsko« št. 1, z dne 3. januarja 1942-XX. objavlja naredbi Visokega komisarja o zvišanju deleža za obvezno oddajo goveje živine in o koncentraciji zavarovalnega poslovanja ter odločbi Visokega Komisarja o ukinitvi sekvestra zavarovalne delniške družbe »Elementar« in postavitve novega sekvestra Jugoslavije, splošni zavarovalni družbi.

— Likvidacija dveh družb in ene zadruge. Tvrdka Luščinica riža, družba z o. z. in družba Stador, d. z. o. z. v Ljubljani sta prešli v likvidacijo. Upniki naj prijavijo svoje terjatve likvidatorjema. Zadruza za zavarovanje živine v Loškem potoku z o. z. je prešla v likvidacijo. Morebitni upniki naj prijavijo svoje terjatve likvidacijskemu odboru.

— Iz trgovinskega registra. Ivan Šteh, veletrgovina z vinom in žganjem, družba z o. z. v Dobropolju: izbrisal je se dosedanjim poslovođa Kajfež Josip, vpisal pa nov poslovođa Steh Anči, soproga industrijalca in trgovca v Podgorici.

— Iz zadržnega registra. Hranilnica in posojilnica, zadruza z neomejenim jamstvom v Trebnjem: izbrisal je se umrli član upravnega odbora Pust Jože, vpisal pa kooptirani član upravnega odbora Pevec Alojz, posestnik v Skovcu.

— Dežni plašči naprodaj brez točk? Sindikalne organizacije so obvestile pristojne činitele, da je uvrstitev dežnih plaščev med predmete, za katere je treba odstopiti določeno število točk oblačilne izkaznice, povzročila zastoj v prodaji dežnih plaščev. Saj je malo kupcev, ki bi bili pripravljeni kupiti dežni plašč, če si lahko za enako število točk omislijo plašč iz sukna. »L' Eco di Roma« poroča, da so pristojne oblasti položaj pazljivo ocenile in verjetno je, da bo prodaja dežnih plaščev zopet prosta in da za njih nabavo ne bo potrebno šteti točk.

— Podpis trgovinske pogodbe med Italijo in Dansko. Te dni so se vršile v Rimu pogajanja med Italijo in Dansko, ki naj bi določila trgovinsko izmenjavo med obema državama v l. 1942. V nedeljo sta danski minister Otto Wadsted, predsednik danske delegacije, in senator Amedeo Giannini podpisala zaključne sporazume.

— Omejitve delovnega časa v tekstilnih podjetjih. Uradni list je objavil ministrsko uredbi, ki omejuje delo v tekstilnih obratih na 32,5 do 36 tedensko. Delodajalci bodo morali razen nedelje izbrati še en dan v tednu, ko bo delo počivalo. Število in sestavo delovnih posadk ne bodo smeli pomnožiti. V izjemnih primerih, ko gre za vojaške potrebe, bo dovoljeno podaljšati delovni čas na 40 ur tedensko.

— Nova starostna meja v italijanskem delavskem pokojninskem zavarovanju. Z nedavno izvedeno reformo je bilo odrejeno, da si z začetkom letošnjega leta pridobi vsak delavec pravico do pokojnine že z dopolnjenimi 62 leti (prej 65), delavka pa s 57 (prej 65). S tem je bil storjen nov korak k starostni meji, ki bo uvedena l. 1944, in ki bo znašala za delavce 60 let in za delavke 55. Z letošnjo preobnovo se bo število upravičencev do pokojnine napram lanskemu letu pomnožilo predvidoma za 20.000. To pomeni, da bo letos dobilo pokojnine 140.000 delavcev.

— Obrok jaje za prvo polovico januarja v Trstu. Pokrajinski odsek za prehrano v Trstu je objavil, da bo dobila vsaka oseba za prvo polovico meseca po 4 jajca. Vsak, kdor kupi jajca, mora predložiti določene odrezke nakaznice za različna živila.

— Poglavnikov obisk hrvatskim letalcem. Nedavno je hrvatski državni glavar dr. Ante Pavelić obiskal hrvatske letalce zagrebske letalske posadke. Letalci so sprejeli državnega glavarja nad vse svečano, njihov poveljnik, polkovnik Kren pa mu je izročil častni znak hrvatskega letalstva. Iz poročil zagrebskih listov o obisku dr. Pavelića hrvatskim letalcem je razvidno, da ima dr. Pavelić v hrvatskem letalstvu čim letalskega podporočnika.

— Predpisi za izvrševanje lova pozimi in pomladi. »Agenzia d' Italia e dell' Impero« objavlja, da veljajo za izvrševanje lova pozimi in pomladi od 1. januarja letos naslednji predpisi: Lov na jelene, damjake in divje prašiče, ki se je začel 1. novembra, se bo zaključil 31. januarja. V okrožjih z izključnimi lovskimi pravicami, se bo nehal lov na fazane prav tako 31. januarja, vendar bo ta mesec omejen samo na odstrel fazanov (samcev). Razen v alpskih predelih je dovoljen lov na divje golobe, skorce, kose, drozge, škrlance, vrabce, škinkavce, sokole, vrane, srake in šoje do 29. marca in lov na plovce in ptice močvirij do 31. aprila. Lov na prepelice in grlice je dovoljen v pokrajinah Ancona, Macerata, Pesaro, Ascoli Piceno, Teramo, Pescara, Chieti, Campobasso, Foggia, Bari, Brindisi, Lecce, Taranto, Matera, Cosenza, Catanzaro, Reggio Calabria, Salerno, Napoli, Potenza, Littoria, Roma, Viterbo, Spezia, Genova, Savona, Imperia, Palermo, Messina, Catania, Siracusa, Ragusa, Caltanissetta, Agrigento in Trapani od 15. aprila do 31. maja z določenimi krajevnimi omejitvami, zlasti če bi lov škodoval rasti poljskih nasadov.

— Nov cenik zagrebskega tramvaja. Uprava zagrebske cestne železnice je te dni izdala nov cenik. Zjutraj do 7 ure bodo veljali posebni jutranji vozni listki po 1.50 kune, povratne pa po 3 kune. Brez cizra na razdaljo bodo stale vožnje čez dan po 2 kuni, prevoz prtljage pa po 3 kune. Otroci od 4. do 7 leta bodo plačevali polovično vožnino, otroci do 4. leta pa se v spremstvu starejših lahko vozijo brezplačno. Novi cenik določa dalje posebne ugodnostne karte za vaje in vaje, ki bodo brez cizra na razdaljo plačevali za vsako vožnjo samo po 1 kuno. Enako olajšavo bodo uživali pripadniki ustaških enot in hrvatskega domobranstva prav tako na tudi delavci in dijaki ter mestni in državni uradniki oziroma nameščeni. V Zagrebu bodo od zale za vožnjo na cestni električni želez-

nici poznali samo eno vrsto mesečnih kart, ki bodo stale 200 kun, veljale pa bodo za neomejeno število voženj in za vse proge. Podobne olajšave oziroma tarife so določene tudi za zagrebsko mestno avtobusno podjetje. Bistvena razlika med cenikoma zagrebske in ljubljanske cestne električne železnice je v tem, da v Ljubljani plačujejo karte z ozirom na dolžino proge, v Zagrebu pa veljajo enotne karte brez oziroma na njeno dolžino.

— Nesreče. V ponedeljek in včeraj je bilo zopet sprejetih v ljubljansko bolnico precej ponesrečencev. — Marija Zganjar, 42letna žena mesarskega pomočnika iz Ljubljane, je padla na cesti tako nesrečno, da si je prebila čelo. — Jože Smrtnik, 4letni sin posestnika z Vrhnike, je padel doma s stola in si zlomil desnico. — Stanislava Cankar, 14letna hči delavke z Vrhnike, je padla na poledenelih tleh, ko je šla k vodnjaku po vodo, in si zlomila levo komolcu. — Stanku Oblaku, 20letnemu delavcu tudi z Vrhnike je v kamnolomu padel kamen na glavo. Oblak ima pretresene možgane. — Nikolaj Hočevar iz Ambrusa je pri igri padel in si zlomil desno nogo. — Peter Učakar, 50letni železničar iz Ljubljane, se je ponesrečil na glavnem kolodvoru v soboto; lokomotiva ga je stisnila tako močno, da je dobil notranje ranitve. — Avgust Mišmaš, 11letni sin posestnika iz Ambrusa, si je pri sankanju nalomil kost kolka desne noge. — Franca Zrnica, 42letnega hlapca z Lavrice, je konj brcnil v glavo. — Fr. Kukman, vpokojeni mornarski komisar in njegova žena Katarina sta bila včeraj prepeljana v bolnico zastrupljena s svetilnim plinom.

— Letošnja stavbna sezona bo v Zagrebu rekordna. »Hrvatski Narod« razpravlja v eni svojih zadnjih števil o stavbi zivahnosti v Zagrebu in med drugim napoveduje, da bo letošnja stavbna sezona v Zagrebu rekordna. Kot najpomembnejšo stavbo, ki bo v glavnem dovršena v letošnji sezoni, omenja pisec novo zagrebsko pošto palačo, ki bo najmodernejša v jugovzhodnem delu Evrope, povsem pa bo dograjena šele pomladi l. 1943.

— Reševalcem ponedeljkeve krizanke. V ponedeljek objavljeni krizanki sta bila v sedmi vodoravni vrsti, ki se začneja s številko 22, nepravilno nameščena oba črna kvadrata. Stati bi morala za eno mesto bolj proti levi, kar kaže tudi številka 25 v naslednji vrsti. Večina reševalcev je napako sama ugotovila in, kolikor smo se mogli prepričati, tudi krizanko pravilno rešila. Reševalce prosimo, da tiskarskemu skratku oprostijo njegovo veselje do nagažanja.

— Izprememba v upravi Borskega rudnika. Beograjska »Donau Zeitung« poroča o izpremembah, ki so se izvršile v lastništvu in upravnem odboru znanega Borskega rudnika, v katerem je bilo od nekdaj zaposleno tudi veliko število naših rojakov. Glavna skupščina delničarjev Borskega rudnika je sklicana za 16. januar, razpravljal pa bo predvsem o prenosu družbinega sedišča iz Pariza verjetno v Beograd. Ker je večina delnic prešla iz francoskih rok v nemške, je bil izpremenjen tudi upravni odbor, ki so zdaj v njem znani generalni konzul Franc Neuhäuser, glavni ravnatelj Rudolf Dahl, glavni ravnatelj Henrik Wiselmann in Georges Fay kot zastopnik prejšnjih lastnikov. Na obnem zboru bo uprni odbor še razširjen, nato pa bo Borski rudnik nadaljeval s svojim delom pod novo upravo.

— Zanimiva razstava v Beogradu. Beograjska mestna občina je v svojem prosvetnem domu te dni odprla zanimivo razstavo rokopisov, knjig in listin, ki se nanašajo na zgodovino bivše jugoslovske prestolnice od najstarejših časov do danes. Za razstavo vlada v Beogradu živahno zanimanje in ima vsak dan precejšnje število

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16, 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA * TELEFON 22-41
Epohalno filmsko veledelo! Največji film zadnjega časa!
Železna krona
Gino Cervi, Luisa Ferida, Massimo Girotti, Elisa Cegani in na tisoče drugih igralcev in stativov.

KINO UNION * TELEFON 22-21
Večna iluzija
Zadnji in najboljši film slovenskega režiserja Franca Capra, Jean Arthur, James Stewart, Lionel Barrymore itd.

KINO SLOGA * TELEFON 27-30
Film napetih pustolovčin in dramatičnih prikazov
Vražji glas
Ricardo Cortez, Sallie Eilers, Basil Sidney

obiskovalcev. Zlasti zanimive so še dobro ohranjene listine iz najstarejših časov Beograda.

— Za red v srbskih vaseh. Da bi čim bolj povečala varnostno službo po srbskih vaseh, je Nedičeva vlada ustanovila v Smederevu posebno šolo za vasko stražnike. Tečaj traja samo 3 dni, vendar pa kmečki fantje, ki ga obiskujejo, dobe tudi v tem kratkem času dovolj potrebnih navodil. Tečaj je doslej uspešno opravilo že nad 1000 kmečkih fantov in mož, priglajajo pa se še neprestano novi tečajniki.

Iz Ljubljane

—lj Zivliski trg. Toplo vreme ni privabilo danes več prodajalk zelenjave na trg, kakor jih je bilo prej tržne dni. Prodajalke prihajajo zdaj precej pozno na trg, šele ob 9. in 10. Blago lahko razprodajo, četudi ga pripeljejo pozno. Domače zelenjave je zdaj še skoraj manj kakor drugih lanskih pridelkov. Tako je napredaj več kolerabe, repe, pese in korenja kakor n. pr. radiča in motovilca. Tudi endivije ni mnogo. Uvažamo pa še zelenjavo iz drugih pokrajin. Zadnje tržne dni je na prodaj največ cvetače, ki gre tudi najbolj v denar. Branjevcji so razen s cvetačo najbolj založeni z oranžami in mandarinami. — Danes ni bilo na trgu živahnega prometa; vladalo je mrtvilo kakor navadno po praznikih.

Danes „Veseli teater“ ob 1/2 19.

—lj Enošerni promet je urejen med čevljarim mostom in Novim trgom ter Bregom tako, da morajo vsa vozila in kolesarji s Čevljarkega mosta voziti po Jurčičevem trgu in Čevljarški ulici na Novi trg ali Breg, z Novega trga in Brega morajo pa voziti po ožini med Medenovo hišo in bregom Ljubljane na Čevljarški most. Prometna znamenja, ki opozarjajo na to zelo potrebno ureditev prometa, so že postavljena ter opozarjajo vse voznike in kolesarje na enosmerni vožnji, da ne bo nesreč in neprijetnosti zaradi nepravilne vožnje.

—lj Za mestne reveže je nakazala trdka Sošarič Petan & Erker z Resljeve ceste št. 20, tudi letos ob Novem letu 500 lir; v počaščenje spomina g. Lavre Krek je podaril 100 lir g. Lavoslav Schwentner, knjigar v Prešernovi ulici 3; v počaščenje spomina svoje mame sta pa podarili 250 lir gđc. Ljudmila in Milena Erjavčevi. Mestno poglavarstvo izreka vsem dobrotnikom najtoplejšo zahvalo v imenu podpiranlih.

—lj Hišni posestniki, ki še nimajo napepljene plina v vsa stanovanja svojih hiš, se sedaj lahko poslužijo lepe prilike, ki jo jim nudi mestna plinarna v proslavo 80-

letnice svojega obratovanja. Mestna plinarna bo namreč napravila v štirih vsaj štiristanovaljske že dograjene hiše plinsko napeljavno za kuhinje in kopalnice skoraj brezplačno, če se hišni gospodar pravno veljavno zaveže, da bo 60 mesecev plačeval plinarni od vsakega stanovanja 15 lir in sicer od tistega meseca dalje, ko bo plinska instalacija narejena in če se sedanji najemniki stanovanj prijavijo za rabo plina. Pismene prijave s sopodpisanimi najemniki stanovanj naj hišni gospodarji vložijo do 15. januarja t. l.

—lj Prevozi s ljubljanskimi reševalnimi avtomobili. Ljubljanska mestna reševalna postaja spet opozarja, da prevažati samo bolnike, nikakor pa ne more prevažati tudi zdravnikov ne glede na čas, kar je zaradi splošnega pomanjkanja pogonskih sredstev in gum pač utemeljeno in tudi slehernemu razumljivo. Samo v res nujnih primerih kličite mestni reševalni avtomobil edino za prevoz bolnikov!

—lj Orkestralno društvo Glasbene Matice deluje sedaj neprekinjeno že 22. leto. Njegovi ustanovitelji dr. Ivan Karlin, Karol Jeraj in Karel Sancin, vsi trije tudi danes njegovi aktivni člani, so podvzeli leta 1919 nalogo, koje vpliv na slovensko instrumentalno glasbo je neizpodbiten in globoko pomemben. Šele z ustanovitvijo nepoklicnega orkestra je zadobila orkestralna reprodukcija potrebne znake samostojnega slovenskega reproduktivnega orkestralnega udeleževanja, obenem pa je to dejstvo vzbudilo vplivajo tudi na tvornost naših skladateljev, ki so videli v orkestralni reprodukciji nove, dotlej nedosežene možnosti svoje tvornosti. Orkestralno društvo je rastle s svojimi dirigenti, Karlom Jerajem, Emilom Adamičem in L. M. Škerjancem s početnih skromnih prilik v čez dalje bolj pomembno orkestralno udruževanje, čigar nepoklicni značaj ga je obvaroval pred brezplodnim trenjem z ostalimi poklicnimi orkestralnimi združenji. Ob 20. letnici je Orkestralno društvo podalo v posebni knjižici obračun svojega dela, v jubilejnem koncertu pa prikaz svojega reproduktivnega napora; lani je pri koncertu Glasbene Matice s velikim uspehom izvajalo L. M. Škerjancem klavirski koncert, letos pa je opetovano nastopilo v okviru sporedov naše radijske oddajne postaje. Pomnoženo z ljubeznivim sodelovanjem njegovih sodelavskih in eksternih članov ter s pomočjo godbenikov iz Ljubljanske Filharmonije, bo nastopilo zopet na simfoničnem koncertu dne 12. januarja točno ob pol 7. uri zvečer v veliki Unionski dvorani. Predprodaja vstopnic je v Matični knjižarni po običajnih koncertnih cenah.

—lj Prvi koncert v tem letu bomo imeli po utrjenem v petek dne 9. t. m. v veliki Filharmonični dvorani. Odlična naša umetnika, pianist Anton Trost, rektor naše Glasbene akademije in violinist Jan Šlais, izredni profesor Glasbene akademije sta nam pripravila užitek poln sonatni večer v obliki komornega koncerta pod okriljem Glasbene Matice. Izvajala bosta Beethovovo Sonato op. 12, št. 3 v es-duru, dalje Cesar Frankovo Sonato v a-duru in Respighijevo Sonato v h-molu. Na koncert dveh priznanih domačih umetnikov prav posebno opozarjamo. Začetek bo točno ob pol 7. uri zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Predprodaja pa je v knjižarni Glasbene Matice.

—lj Hiša v Trdinovi ulici št. 21 prodana. V Trdinovi ulici, ki veže Tyrševo in Cigaletovo pri sodniji, je bila te dni prola na trnadstropna hiša, last Kmetске posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani. Hiša sta kupila trgovca z Grahovega pri Cerknici Niko in Matija Krajc, Kupnina je znašala 1.026.000 lir.

— Težka nesreča. Na Pobrežju pri Mariboru je tovorni avto podrl in povzročil 57-letnega prevoznika Josipa Špeša. Zadolbil je težke poškodbe in z rešilnim avtom so ga prepeljali v mariborsko bolnico.

Iz Spodnje Štajerske

— Zbiranje tople obleke in perila za vojake. Tudi na Spodnjem štajerskem so zbrali mnogo tople obleke in perila za nemško vojsko na ruskem bojišču. Iz Maribora so odpotali v soboto drugi in tretji vagon vojnene perila, rokavic, nogavic itd. Iz Ptujja in Ljutomera so bdpotali v ponedeljek tudi en vagon. Zbiranje je bilo podaljšano za en teden.

— Novi grobovi. Na Pobrežju pri Mariboru je umrla delavčeva žena Marija, Klemen, stara 42 let. V Mariboru so pa umrli: zasebnica Terezija Donko, stara 64 let; ključavničarjev sin Viljem Somrak in vpokojeni policijski inspektor Ivan Kadunc, star 55 let. V mariborski kaznilnici je pa umrl kaznenec Ivan Brajdič.

— Dvorni svetnik Verderber umrl. V Gračcu je umrl v Mariboru in tudi po drugih krajih Spod. Štajerske znani vpokojeni dvorni svetnik Viktor Verderber, star 85 let.

— Poroka. V Celju sta se poročila v soboto Alojz Amlier in Ana Zdoilek iz Teharjev.

— Prva civilna poroka v Braslovčah. V Braslovčah so imeli oni dan prvo civilno poroko. Poročila sta se Pavel Grego in Justina Scharner.

— Gibanje prebivalstva v Mariboru. Od 16. do 31. decembra 1941 je bilo v Mariboru 89 porodov, od teh 40 dečkov in 49 deklic, umrlo je 18 moških in 23 žensk. Civilnih porok je bilo 70. Močno je naraslo število porodov. V prvi polovici meseca jih je bilo samo 54.

— Harakari iz strahu pred kaznijo. Ze v petek smo poročali, da si je bivši lastnik znane gostilne pri kolodvoru v Brežicah »Pri vselem Tončku« iz strahu pred kaznijo zaradi tihotapstva živih končal življenje. Pisal se je Anton Bradač in živila je hotel tihotapiti iz Pišec v Zagreb.

— Koga je povzli vlak? V ponedeljek smo poročali, da so našli na postaji Vuhred-Marenberg mrtvega neznanca, ki je imel odrezani obe nogi. Po eni verziji naj bi bil ponesrečenec 63letni predelavec z Jesenic Aleksander Rajšp, po drugi pa železničar Ivan Mihorko.

La lampada di qualità prodotta nello stabilimento di Milano della TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

Kakovostna žarnica proizvajana v Milanu v tvornici tvrdke TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

TUNGSRAM

Premog — drva — oglje

specialno oglje za generatorje vedno na zalogi pri

Resman Lojze

LJUBLJANA, C. 29. oktobra (Rimska) 21
Telefon 44-90

Inserirajte
v
„Slov. Narodu“

M A L I OGLASI

NADOMESTILO ZA MASCOBE,
ki jih potrebuje telo pozimi — je Ambroževa medica, katero dobite le v MEDARNI, Ljubljana, Židovska ulica 6. 87

ALI RES SE NE VESTE,

da vam oglaš v »Slovenskem Narodu« odzva me Vše skri- bi? Če iščete službo ali stanovanje, če želite karkoli kupiti, se obrnite na oglašni oddelek »Slovenskega Naroda«, ki vam bo s cenenim oglasom izpolnil željo. Oglasi oddelek »Slovenskega Naroda« sprejema oglašne za isti dan vsak dan od 9. ure

FILATELISTI

Presso i più importanti uffici postali del Regno potete consultare gratuitamente il catalogo delle carte valori postali vendibili per collezione dall'Ufficio Filatelico dell'Amministrazione delle Poste e Telegrafi. Gli uffici suddetti accettano le richieste di acquisto di francobolli e del catalogo. Il prezzo del catalogo è di L. 4.— se acquistato direttamente nell'Ufficio Filatelico di Roma. Per la spedizione aggiungere L. 1.10 per l'interno del Regno e Colonie e L. 2.75 per l'Estero.

Pri največjih poštah uradih Kraljevine si lahko brezplačno ogledate katalog poštah vrednot, ki jih za kolekcije prodaja filatelistični urad Uprave Pošte in Telegrafa. Omenjeni uradi sprejemajo naročila za nakup znamk in katalogov. Cena kataloga je L. 4.—, če ga kupite neposredno pri filatelističnem uradu v Rimu. Za pošiljatev priložite L. 1.10 za Kraljevine in kolonije ter L. 2.75 za inozemstvo.

Ivan Polak

pristav policijskega ravateljstva v Ljubljani

Bodi mu mir in pokoj!
Prosimu tihega sočalja.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 7. januarja ob 4. uri popoldne iz kapelice sv. Nikolaja na žalah na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. januarja 1942.

Globoko žalujoči:
ZORA, soproga s sinčkom JANKOM — IVAN in MARIA POLAK, roditelja — VERA in TONE, brat in sestra — Dr. FRAN in ELIZA TOMINSEK, tast in tačca — in ostalo sorodstvo

Odšla je k Bogu po plačilo naša ljubljena hči, sestra, teta in svakinja, gospodična

Mesojedec Marija

višja kontrolorka v pokoj

dne 5. januarja t. l. po dolgem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb blage pokojnice bo v sredo, dne 7. januarja 1942 ob 1/2 4. uri popoldne z žal — kapele sv. Andreja — na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. januarja 1942.

Žalujoči:
OČE, BRAT — in ostalo sorodstvo

Impresa comunale pompe funebri Lubiana
Mestni pogrebni zavod Ljubljana

Gobe lahko pridelujete v kletih!

Navodilo, kako je treba gojiti šampinjone v kletih — Gobe lahko pridelujete vse leto

Ljubljana, 7. januarja.

Mnogo govorimo o raznih prehranjevalnih zadevah in menda ne povsem brez uspeha. Številna navodila, ki jih nudijo gospodinjstvi listi, gospodinjstvske knjige in razni podjetni posamezniki, na vendar niso vselej upoštevana, tako, kakor bi zaslužila. Nekateri mislijo, da so vse te rešitve prehranjevalnega vprašanja potrebne za sedanje razmere in da je že zaradi tega morda privlačno za laze. V resnici se na zelo pomembno množico koristnih gospodarskih ved, ki bi jih bilo treba upoštevati. To ni le izhod v sili; gospodarskim in gospodinjstvom zadevam smo že zdolgo zdeli le primarno namen, kakor ga zaslužijo. Če torej osvojimo na primer o soli, to ne pomeni, da ima soja za naše kraje in razmere namen samo med vojno, temveč da bi z njo lahko v veliki meri rešili naša prehranjevalna vprašanja. Seveda se na zelo vprašanje prehranjevalnega vprašanja zdeli bolj aktualna.

Zdaj je treba opozoriti, da je tudi pozimi vsi do neke mere možna proizvodnja živil. To ne velja le za živilstvo, temveč tudi za zelenjadstvo. Naše zelenjadarije vedo to dovolj dobro in jih ni treba še učiti, kaj vse lahko pridelujejo v toplih gredah. Tudi nekateri prenosni pridelovalci kmetije v ljubljanski okolici in v mestu samem, pridelujejo pozimi v zaprtih prostorih vsaj radič.

Nihče pa ne bi pri nas pozimi ne goji gob, šampinjonov, kakor na primer Francozi. V Franciji je gojitev gob že dolgo zelo razširjena. Tudi Nemci pridelajo precej šampinjonov. Ta posebna gospodarska stroka, ki jo je na treba uvesti med vrtnarstvo, je dovolj pomembna, da bi ji naj tudi pri nas posvečali večjo pozornost. S pridelovanjem šampinjonov, zlasti v dobi, ko ni drugih svežih gob, bi si lahko precej pomagali. Če bi že ne kazalo gojiti gob le za domačo porabo, bi bilo primerno, da bi se tega posla lotili bodisi ta ali oni vrtnar ali kateri koli dovolj podjeten in spreten zasebnik. Gobe bi nedvomno lahko razprodajali po primerni ceni, tako da bi bil trud plačljiv.

Gojitev šampinjonov seveda ni tako preprosta in lahek posel. Potrebno je skrbno in do neke mere tudi naporno delo. Vendar delo ni tako težavno, da bi se ga ne kazalo obrniti podjetnemu, delavnemu slovcu. Potrebne so seveda tudi skušnje, ki si jih pa pridelovalec, če je dovolj skrben, vendar kmalu pridobi.

Navajamo precej točno navodilo, kako je treba gojiti šampinjone. Še bolj se lahko poslužite iz strokovnih knjig. Iz tega navodila pa lahko posnamete, da se pridelovanja šampinjonov lahko opremite tudi vi.

Najprej je treba pripraviti gnoj. Priprava primernega gnoja je pri pridelovanju šampinjonov najvažnejša, celo pomembnejša kot pridelovanje samo na sebi. V poštev prihaja predvsem konjski gnoj, čeprav je uporaben, seveda primerno predelan tudi drug hlevski gnoj. Vedeti pa morate, da tudi konjski gnoj ni vselej dober. Če dobivajo konji le zeleno krmo, je njihov gnoj za gojitev šampinjonov neuporaben. Prav zaradi tega je pridelovanje šampinjonov kočljivo, ker ni mogoče vselej dobiti primernega gnoja. Konjski gnoj je dober če konje krmijo z zdravim senom, rezanico in tudi ovsem. Ni pa tudi vseeno, kakšna je stela. Za gnoj je najprimernejša pšenična ali ržena slama, slabša je pa ječmenova in najslabša ovsena. Najboljši je gnoj v razmerju tri četrtine slame in četrtina odpadkov.

Gnoj je treba dobro premešati ter prenesti, da je enakomerno vlažen ter enoten. Premešani gnoj je treba naložiti v približno 30 cm visoki gredi večje ali manjše dolžine in širine. Gredo malo pokropimo z vodo. Na prvo plast naložimo drugo prav tako debelo, ki jo tudi pokropimo. Plasti naj bo vsaj pet, tako da bo kup približno 1,5 m visok. Opozoriti pa je treba, da moramo zgornje plasti močnejše škropiti, pač zato, ker voda pronicava v spodnje plasti. Tretjo plast je treba tudi stlačiti, prav tako naslednje. V kupu naložen tako dobro predelan gnoj se kmalu precej ogreje in začne se razkrajati. Čez teden dni je treba gnoj zopet premešati in preliti. Potrebno je, da tedaj prelazimo gnoj tako, da zunanje plasti pridejo čim globlje, tako da čim bolj »dozorijo« ves gnoj. Pri obdelovanju gnoja moramo skrbeti, da gnoj ni presuh in tudi ne prevlažen. Ko gnoj prelagamo drugič, ga škropimo po potrebi. Čez teden dni je treba gnoj še enkrat preliti. Gnoj je uporaben, ko dobi enakomerno rjavo barvo in ko slama dobro stohni, tako da je krhka.

Sele iz tega gnoja naredimo gredice za gojitev šampinjonov. Predelani gnoj se dobro stlačimo v zaboj primerne velikosti, kakršna pač naj bo gredica. Višina gredice naj znaša najmanj 30 cm. Gnoj torej tlačimo v

zaboju, ki je najmanj tako globok, ker nam služi kot model. Gnoj je treba dobro stlačiti, da se nam gredica ne sesuje, ko gnoj izsujemo iz zaboja, kjer je namenavamo imeti. Zato je najbolje, da nasipavamo in tlačimo sprti gnoj v model v več plasteh. Greda si lahko naredimo v kleti tudi na drug način, ne da bi nam bilo treba gnoj prej se tlačiti v zaboj. Razumljivo je, da se velikost gredic razna po prostoru. Ko so gredice narejene, jih je treba še zgornj stlačiti z deskami, če jih nismo nasuli s pomočjo modelov.

Čez nekaj dni je greda primerna za saditev gob, vendar šele ko temperatura ne presega 30 stopinj. Toplotno moramo vložiti v gredo najmanj 10 do 15 cm globoko. Najbolj vsa najbrž zanima, kako je treba saditi gobe. Ne sejemmo jih, saj ne poznamo gobosov semena, kar menda ve tudi najbolj preprost človek. Gobe se razmnožujejo s podgobjem, s koreninčami. V naravi se gobe razmnožujejo tudi s trosi, ker pa ne prihaja v poštev za umetno pridelovanje. Potrebno je za razmnoževanje šampinjonov v velikih mestih, kjer je razširjeno pridelovanje gob, prodajajo trgovine s semeni. Pri nas seveda doslej še ni bilo povpraševanja po tem blagu, zato pa tudi v trgovinah niso bili založeni z njim. Treba bi bilo torej premagati še to težavo, ki pa menda ni nepremagljiva tudi v teh časih. To vsem« bi

morali uvažati. Trgovine s semeni pridelajo šampinjonsko podgobje v ploščah. Pridelovalec raztrga podgobje v manjše kose in jih potakne plitvo, toliko, da so pokriti, v gredo do 25 cm narazen. Tri tedne moramo pustiti gredico, paziti pa moramo, da se temperatura ne zniža izpod 15 stopinj. Če bi se gredica ohladila bolj, bi bilo treba prostor ogrevati. Čez nekaj tednov, včasih pa šele čez mesec dni, opazimo, da se je podgobje začelo razvijati. Teden dni potem oplovmemo gredico, če poženo gnojne glivice ali bilke, nakar potresemo gredico do 2 cm visoko s prstjo, to se pravi z zmerno ilovnate zemlje in drobnega peska, sivi. To plast prsti poravnamo z desko in rahlo potlačimo. Po potrebi malo škropimo z mlačno postano vodo, 15 do 20 stopinj tople. Ko se pokažejo prve gobe, moramo že nekoliko bolj zalivati. Če smo vse delo opravili dobro ter dovolj vestno, lahko pridelamo na gredici, ki meri kvadratni meter prostora, do 5 kg šampinjonov. Iz tega lahko sprevidimo, da je trud tudi primerno plačljiv. Ko nastopi toplejša vreme, marca ali aprila, lahko gojimo gobe tudi v hladnejših prostorih, v hlevih, medtem ko jih v dobri kleti lahko pridelujemo vse leto. Seveda pa moramo skrbeti, da so grede dovolj tople.

Poskusite! Šampinjoni so najboljše gobe in pozimi imajo še posebno vrednost.

„Planinski vestnik“ ob koncu leta 1941 je z dvema lepima številčkama zaključil svoj XLI. letnik

Ljubljana, 7. januarja.

Naši planinci, ki jih je zlasti v Ljubljani in tudi v ostalih krajih Ljubljanske pokrajine precejšnje število, so te dni s posebnim veseljem sprejeli dve dvojni številki „Planinskega vestnika“, in sicer za mesece september, oktober, november in december lanskega leta. „Planinski vestnik“, ki je glasilo osrednjega društva Slovenskega planinskega društva, je s tem zaključil svoj XLI. letnik, pokazal pa je hkrati da hoče pri svojem delu vztrajati, čeravno se je njegovo prejemno premoženje 68 planinskih domov in koč skrčilo na eno samo — Dom na Mirni gori.

„Planinski vestnik“ urejata prav spretno naša znana planinca dr. Arnost Brilej in dr. Josip Tomlinšek, ki sta s spretnim urejevanjem in lepo opremo dosegla, da zavzema glasilo naših slovenskih planincev med evropskim planinskim slovstvom prav dostojno mesto.

Dvojni številka za september in oktober objavlja inž. Avčincov članek »Čez Gamzov rob na Mangart, dr. Oblakov prispevek »Za Turjakom«, Režekov opis »Južni greben kokske Koče, Lipovškove izprehode« »Po Menišiji, in Bloški planoti« in Primatovo pripovedovanje »Med gorenskimimi kosci«. Številko zaključuje Žargijev članek »Svet okoli Preserjau«.

Dvojni številka za november in december objavlja »Spomine« dr. Božene Merljakove, dr. Brilejeve članek »Komovi«, ki nas zanimivo vodi po Črni gori in njenih planinskih vršcih, Aleksičevi »Dve novi smeri

v Dovškem Gamzovcu«, Tomažičev potevanje »Iz Kočevja na Mirmo goro« in Penglov prispevek »Trije gradovi — trije izleti« ki v njih opisuje lepoto in romantiko Turjaka, Hmeljnika in kočevskega Kostela. Tej številki je dodan tudi pregled vsebine celotnega lanskega letnika »Planinskega vestnika«.

Obe številki sta lepo ilustrirani s primernimi slikami, ki so v zvezi s posameznimi članki. Dvojni številki za november in december pa sta kot posebna priloga na umetniškem papirju dodani še sliki Osredka (foto Marjan Lipovšek) in Jeseni v gorah (foto Slavko Smolej), ki nam kaže jesen v gorenskih planinah.

Zaleti bi bilo, da bi »Planinski vestnik« izhajal še naprej in da bi čim večjo pozornost posvetil opisom hribov in sedanjih ljubljanskih pokrajin, zlasti pa na Dolenjskem, ki ima prav tako dosti žal še premalo znanih gorskih lepot in krajevnih zanimivosti.

Ker je delo Slovenskega planinskega društva odnosi njegovega glasila »Planinskega vestnika« odvisno samo od članov in njihovih prispevkov, ni neumestno javno opozorilo prijateljev naših hribov in sploh lepote naše pokrajine, na se včlanijo v Slovenskem planinskem društvu in tako podpro njegovo plemenito delo. Članstvo v Slovenskem planinskem društvu za izletnike ni važno samo zaradi ugodnosti, ki jih člani uživajo, ampak predvsem zaradi zavesti in naklonjenosti, ki ju moramo izkazovati vsem, ki delujejo v pradi našim krajem.

Nekaj za naše varčevalce

66.287 vlagatelj hrani v 8 hranilnicah Ljubljanske pokrajine 265,955.219 lir

Ljubljana, 7. januarja.

Varčnost je vedno odlikovala naše ljudi in bila je tudi temelj napredka pri nas. Slovenske hranilnice so bile naš ponos. Naš človek se je zavedal velikega pomena varčevanja v slabih in boljših časih. Zato je pa tudi lažje preboleval krize. Hranilnice so si pridobile velik ugled in ljudje so jim zaupali tudi v najbolj kritičnih časih. Tudi lanske spremembe so naše hranilnice prestale brez vsakih večjih pretresljajev.

Po ustanovitvi Ljubljanske pokrajine so naše hranilnice začele zopet povsem redno posloovati. Odpravljeni so bile izplačilne omejitve, ki so bile uveljavljene ob začetku vojne. Z uredbo Visokega Komisarja 14. junija lani je bil odpravljen odlog za denarne zavode in zavarovalnice. Denarni zavodi izplačujejo vloge po določbah uredbe Visokega Komisarja tako, da razlikujejo tri vrste vlog: »vezane«, »navadne« in »vloge na pokaz« (a vista). Varčevalci lahko prosto izbirajo, pod kakšnim naslovom jim bolj kaže naložiti denar.

Obrestovanje vlog je različno. Razumljivo je, da se vezane vloge obrestujejo višje. Najnižja obrestna mera je določena

za vloge na pokaz, ki jih lahko vlagatelji dvignejo kadarkoli. Vloge pod tem naslovom hranilnice sprejemajo neomejeno, vračajo jih pa na zahtevo v polnem obsegu, kadar pač vlagatelj želi. Obrestna mera za te vloge znaša od 1. julija lani 1%.

Vezane vloge vlagatelji lahko dvignejo po trimesečnem ali polletnem odpovednem roku. Vlagatelj lahko veže le del vloge za določeno časovno obdobje, ki ga mora plačati pred pol letom. Tako lahko naloži del vloge le na vezavo na tri mesece. Vloge, vezane na polletno odpoved se obrestujejo na 3%, obrestna mera za vloge na trimesečno odpoved pa znaša 2,5%.

Navadne vloge se imenujejo tiste, ki jih vlagatelj naloži, ne da bi posebej določil, kam bi jih naj uvrstil. Od teh vlog izplačujejo obične hranilnice, zadrage in Državna hipotekarna banka na mesec po 10% vsote. Če je pa vloga manjša kakor 9.500 lir, vlagatelj lahko dvigne na mesec njeno petino, vendar ne več kakor 950 lir. To velja v glavnem tudi za Hranilnico Ljubljanske pokrajine in banke, ki pa izplačujejo na vloge do 19.000 na mesec 30%, največ pa 1900 lir. Če vlagatelj potrebuje več denarja, kakor ga lahko dvigne na me-

sec, lahko odpove vlogo na 3 mesece. Po odpovedi pa ne more dvigniti mesečnih obrokov in vloga se mu obrestuje le z 2%.

Varčevanje je nedvomno potrebno tudi v vojni, kakor pravijo v informativnem poročilu, objavljenem v »Koledarju Mestne hranilnice ljubljanske«. V resnici je v teh časih varčevanje potrebno še bolj, namreč razumno varčevanje. Denar oplaja gospodarstvo in pospešuje splošno delavnost, če

je naložen v denarnih zavodih, brez prave vrednosti za splošnost je pa, če ga ljudje zadržujejo doma, razen tega je pa še nevarnost, da denar v skrivališčih propade, saj ga lahko uniči ogenj ali se ga polaste tatovi. Tega se naši varčevalci nedvomno dobro zavedajo, kar sprevodi v to, da je 66.287 vlagatelj zaulpalo 8 hranilnicam Ljubljanske pokrajine 265.955.219 lir.

Japonska glasba in glasbila

Evropa malo pozna glasbeno življenje Japoncev, oni se pa zelo zanimajo za evropsko glasbo

Izmed umetnosti dežel vzhajajočega solca sta si slikarstvo in pesništvo utrla pot tudi v Evropo. O japonski glasbi pa tega ne moremo trdit. Le ta zveni evropskemu ušesu tuje. Vzhodna Azija dojeva in doživlja glasbo drugače kakor mi. Glasbo presojajo Japonci čisto razumsko. Njihov užitek je v tem, da sledi svojstveni tonki simboliki, glasba služi strogu ceremonijelu. Glasba, petje in ples so na japonskem že od nekdaj prvenstveno v službi božanstva.

Kakor pri večini vzhodnoazijskih narodov temelji tudi pri Japoncih glasba na pentatoniki. V nji so se izoblikovale gotove vrste melodij, ki so se v poedinih kulturah različno razvijale in oblikovale. Med običajnimi japonskimi glasbili stoje poleg dolgih flavt v ospredju trije strunski instrumenti in sicer tristrunska kitara podobna shamisen, ki je zelo priljubljena glasbila, na katero se igra zlasti v japonskih čajarnah, dalje štiristrunske gosli kokyū in 13 strunska harfa koto. Slednja je veliki instrument, ki igra nanj godbenik kleče. Igranje na to glasbilo se je tako razvilo, da bi ga lahko primerjali v njegovi na sonate spominjajoči izgraditvi ev-

ropski klasični dobi. Poleg teh glasbil igrajo na Japonskem važno vlogo še gong, zvonovi in trompete.

Svojstveno otopna je japonska glasba zlasti pesmi Dramatično shimnoy in komoto petje zahteva stisnjeno, na jok spominjajoče cvileče glasove. Japoncem ne gre za lepo petje, temveč za čudno maskiranje glasu. Če evropskemu ušesu ne ugaja japonsko petje, pa morajo v Evropi občudovati tehnično dovršenost japonskih pevcev in pevki, ki dosežejo samo z napornimi študijami svoj afektirani način petja in premagajo vse ovire svojstveno kolorirane melodike. Japonske note so večinoma samo za gotova glasbila in predstvaljajo v glavnem le številke, nanašajoče se na poedine strune ali luknjice.

O japonski glasbi ve Evropa razen teorije le malo. Nasprotno se pa Japonci zelo zanimajo za glasbo drugih narodov. Ob koncu preteklega stoletja je bil ustanovljen na dvoru japonskega cesarja prvi japonski orkester. Pred 13 leti mu je sedel japonski filharmonični orkester v Tokiu pod vodstvom grofa Hidemara Koloja, ki je študiral v Berlinu.

Izvor novčanic

Dočim ima evropsko bankarstvo svoj izvor v severoitalijanski pokrajini Lombardiji, kjer so nastali v 15 stoletju prve banke in prvi bankovni krediti, so novčnice same mnogo starejše. Novčnice izvirajo iz Kitajske. Starokitajski državci je imela bogato razpreden in visoko razvit sistem papirnatega denarja. Leta 119 pred Kristusom je bil finančni položaj Kitajske zelo slab in cesarska blagajna je bila prazna. Tedaj so prišli mandarini na misel namestiti celine in srebrenike s papirji, ki naj bi imeli po vsej državi obvezen tečaj.

Na dvoru se je kmalu udomačila navada, da je moral vsak proslilec, če je hotel dobiti službo visokega državnega uradnika, plačati temu primerno nagrado dvornim mogočnikom, da so ga predstavili cesarju. Prej je bila navada, da je moral proslilec pokriti obraz svojega pokrovitelja s svilenim papirjem, ko se je pa pojavil papirnat denar, je moral storiti to z bankovci. Tako se je cesarjeva blagajna kmalu napolnila s papirnatim denarjem. Leta 807 je ustanovil cesar Hiang-Tsung prvo meňjalnico, ki je služila za vzor poznejšim kitajskim denarnim zavodom.

Japonske otroške igrače

Tudi v deželi vzhajajočega solca imajo otroci radi igrače, posebno punčke. Japonske punčke so majhne, njihove obleke so dolge, nog nimajo in narejene so tako, da zavekajo, če jih dvignemo. Zelo navdušeni za nje so japonski otroci, ki bi jih ne zmenjali za nobenimi v Evropi izdelanimi igračami. Prav tako priljubljene so iz volne narejene in večinoma ptice predstavljajoče figure. Te so izdelane tako, da se začno ob najmanjšem pišu premikati kakor da bi hotele zamahniti s krili. Njihova podobnost z živimi pticami je presenetljiva.

Mnoge otroške igrače se uporabljajo na Japonskem tudi kot orake za mize. Na japonskih mizah se vidijo pogosto razne figure, ki pa služijo obenem tudi praktičnim svrham. Jedilni listi na Japonskem so navadno dvojni. Podloga v obliki večjega kartona je navadno okrašena s pticami, naslikanimi v pestrih barvah. Ptice sede na drogu s prerezom, ki je vanj zataknjen jedilni list kot tak.

V Ledenem morju

Spitzbergi, najsevernejši otok Ledenege morja, je nedavno zopet obrnil pozornost na prostor, ležeč daleč proti severu v vodah Severnega ledenega morja, 570 km od severnega konca evropske celine. Otoška skupina Spitzbergov do leta 1920 ni imela nobenega lastnika, potem je pa prišla v norveško posest. Za svoje odkritje se mora zahvaliti Holančcu Barntsu, ki je odkril

to otočje pred 350 leti. Pozneje so pogosto prihajali na Spitzberge lovci in ribiči loviti divjačino, kite in morske pse. Večji pomen Spitzbergov je v zvezi s polarnimi raziskavanji. Spitzbergi so bili v zadnjih stoletjih opetovano središče mnogih znanstvenih ekspedicij. Z imenom tega otočja je temo zvezano prizadevanje Amundsenja, Byrda, Wilkina in Nobila.

V zadnjem času so pa začeli Spitzbergi vzbujati pozornost zaradi svojih bogatih ležišč premoga. Zdaj sta tam dva premogovnika, eden je v norveških, drugi pa v ruskih rokah. Zaenkrat pa na Spitzbergh ne pridobivajo mnogo premoga, ker niti Rusi niti Norvežani nimajo dovolj tehničnih sredstev, da bi začeli na široko izkoriščati naravna bogastva Spitzbergov. Glavna ovira je pač velika razdalja in pa naporna plovba po Ledenem morju.

Zaklonišča pred 70 leti

Zaklonišča se niso pojavila prvič šele v sedanji vojni. Že med nemško-francosko vojno 1870-71 so se Parižani seznanili z zaklonišči, v katerih so preživeli skoraj ves mesec od 27. decembra 1870 do 28. januarja 1871. 27. decembra so začele pruske baterije z Mont Valeriena obstreljevati Pariz. Parižani so bili prvotno samo radovali in hodili so po mestu, kjer so ogletovali sledove topovskih krogel, toda topovi so streljali vedno pogostejše in kmalu je bilo poškodovanih mnogo hiš v predmestju. Ker se je pričelo obstreljevanje navadno proti večeru, so hodili Parižani iz ogroženih hiš zvečer v kleti ali pa v središčne mesta, kjer so bili varni in kjer so imeli hiše večje pa tudi boljše kleti.

Tudi oboke javnih poslopj so uporabljali za zaklonišča. Mnogi Parižani so se skrivali pod oboki Pantheon. Nekateri so jemali seboj majhne štedilnike in po mestu so se pojavili lepaki, s katerimi je bilo prebivalstvo opozarjeno, da morebitnega dima ne sme smatrati za znak požara, temveč, da mora vedeti, da prihaja iz kuhinj. Tudi karikatristi tedanjega časa so obravnavali zaslina zaklonišča. S strupenim humorjem so slikali plutokratske kleti z lestenci, ogledali in tapetnimi stenami, kjer so ljudje čitali, naročali jedi in se v bistvu kaj malo brigali za vojno.

Uspešna operacija srca

V bolnico v Ulmu so pripeljali nedavno 12 letnega dečka, ki si je bil med igranjem zasadil nož v srce. Po čudnem naključju so se pokazale posledice šele čez 12 dni in dečka so prepeljali v bolnico brez vsakega upanja, da bi mu mogli rešiti življenje. Toda prof. dr. Friedrich mu je rano zažil, in ga rešil. Ta operacija spada med najtežje, kar so jih kdaj napravili zdravniki, da bi rešili človeku življenje. Srce med operacijo več minut sploh ni delovalo. Po operaciji se je dečekovo zdravstveno stanje kmalu izboljšalo in čez nekaj tednov je zdrav zapustil bolnico.

Ezio d'Errico

Nos iz lepenke

3

Takšne preke so se ponavljale v zasmrjenem ozračju delavnice ves zadnji mesec dni in gospa Margerita jih je bila že navajena; nocoj pa je bilo podoba, da prijatelj (kajti konec koncev sta bila moža stara prijatelja, ki sta že nekaj let skupaj preživljala vse večere) polagata v svoje besede kar preveč ujedljivosti, tako da so knjigovezu kar prsti podrhtevali, ko je pustil šivanje in šel prižigat plinško pečico, na kateri je grel železa za tiskanje z zlato peno. Gospa Margerita, ki je bila vzela vezane knjige izpod stiskalnice in jih s hrbiti navzgor razvrstila pod lučjo, ju je še zadnjič poskusila odvrniti.

»Sicer pa, Poljska je daleč, in preden pride vojna do nas...«

»Poljska! Ta bo za Hitlerja komaj založaj!«

»To bomo še videli... doba presenečen je končana, zdaj bo kuril tisti, kdor bo imel več drv...«

Iz čumnate za delavnico, ki je z majceno kuhinjo vred tvorila vse Druckovo stanovanje, se je začelo nekakšno mijavkanje. Gospa Margerita je neutegoma skočila tja in vzkliknila: »Vidiš, pa mi jo je zbudil...«

Ostala je pri posteljici, dokler se ni otrok pomiril, in ves ta čas je prihajal do nje odmev srditih

besed, ki sta jih moža s čedalje večjo togoto brusila drug drugemu v obraz.

Ko se je vrnila v delavnico, je videla, da si Ernest Doucet ves rdeč kakor puran oblači površnik.

»Kaj mar še odhajate, gospod Doucet?«

»Odhajam, da... drugam, kjer bom na Franco-skem!«

Besede so bile tako očitno ujedljive, da jih je bilo kar smešno slišati.

Gospa Margerita je pomagala starcu da je našel rokave, in muzaje se zamrmrala: »Nisem vedela, da je tako lahko priti čez mejo brez potnega lista...«

»Pusti ga, naj gre,« je moč togotno odvrnil, »če ne, bo zamudil pariotsko demonstracijo... saj veš, da je izmed tistih, ki jih ne sme manjkati, kadar grede z zastavo po mestu.«

»Takisto, kakor me ni manjkalo pred dvajsetimi leti v strelskih jarkih... dobrovoljno sem šel in sem danes náred, da se vrnem vanje, čeprav kot prostak!«

Ob tej pripombi se je Druck grdo namrdnil.

»Kot general bi se težko...«

»Nikoli nisem rekel, da sem general... narednik sem in se s tem ponašam... a vi, veste, kaj ste vi?«

Besede ni utegnil izreči, ker mu je gospa Margerita položila roko na usta, z očmi proseč, naj molči; toda knjigovez je bil uganil njegovo misel, ves bled je planil pokonci in zavpil: »Pa povej, pa povej, če se upa!«

Ernest Doucet, ki ga je žena porivala pred seboj,

je odšel, godrnjaje nekaj nerazumljivega, je jezno zaloputnil vrata za seboj.

Na hodniku, ki je vodil na dvorišče, se je vratarica delala, kakor da pometaja; očitno je bila poslušala pred vrati. Edino svetilko, ki je slabotno razsvetljevala dvorišče, je megla obdajala z rumenkastim sijem in iz visokega pritličja se je slišalo odmerjeno butanje stroja gospe Louchetove, ki je poganjala svojo »industrijo«. Komaj je bil spet na ulici, je upokojenec začutil, kako ga srd mineva. Notranji glas ga je opominjal, da se je nemara le prehudo razvel, a kakor zmerom v takih primerih, se je oglašalo tudi samoljubje, ki je poudarjalo nasprotnikovo krivdo.

Starac je omahoval med nagibom, da se ne da ugnati v kozji rog, in med strahom, da ne bi zapravlil svojega kottičja ob knjigovezovi delovni mizi, škodilici kave, s katero ga je pogostila gospa Margerita skoraj vsak večer, in veselih Yeyettinih vrisov, kajti vse to je imelo za starega samca vrednost in pomen.

Godrnjaje je stopal po Amelijini ulici, toda v tem, ko je sam pri sebi še napadal in se branil, so njegovi možgani nezavedoma že iskali načina, kako bi sklenil z Druckovimi mir.

Komisar Emil Richard pri 2. mobilni brigadi je raztreseno poslušal, kar mu je doktor Milton pripovedoval o ropu v Rue Dominique, in listnica je nekam zapuščenca ležala na zapisnikih, ki so pokrivali pisalno mizo.

Vsak hip je zabnel telefon, komisar se je sklo-

nil nad slušalom in pleša se mu je zableščala v neposrednem svitu namizne svetilke.

»Halo... da, komisar Richard... prav, prav, kaj hočete, ko nimam več ljudi... Vprašajte pri motoriziranih!«

Nato je srdito položil slušalo nazaj: »Dragi Milton, naša vojna se pričnaja... sprevodi tu, demonstracije tam... in to še ni nič... ko pride evakuacija civilnega prebivalstva, hudimana... ne vem, kaj bo, če mi ne uspe, da pomnožim stražnike kakor Kristus hlebece in ribe... da, kaj ste že rekli?«

»Rekel sem, da sem prinesel listnico semkaj, ker nisem vedel, komu naj jo vrnem...«

»A, res... listnica... in kaj je v nji?«

»Sam Bog si ga vedi!«

»Niti odprli je niste?... Halo?! Da, komisar Richard... saj pravim, da nimam več osebja, vse je zunaj, vstevši stražnike in telefoniste... v hišni centrali sedi eden, ki opravlja službo že dvajset ur!...« Nato se je obrnil k Miltonu: »Torej... dejala sva, zastran listnice... a, evo je...«

S svojimi velikimi rokami je otipal usnjeno listnico, jo nato odprl in rahlo pregledal vsebino.

Bankovec za pet in dvajset frankov, dva bankovca po deset, vzorec sivga blaga in košček trdega papirja, na katerem je bila s peresom napisana vrsta nerazumljivih števil in črk, ki so se menjavale brez vidnega reda.

Komisar je obračal kartico na vse strani, jo podržal celó proti luči in jo nato pokazal Miltonu, rekoč: »Vaš oropane se poslužuje šifriranih pisav...«